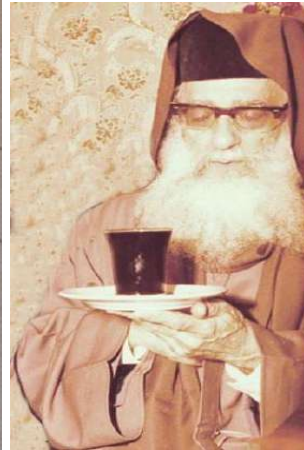
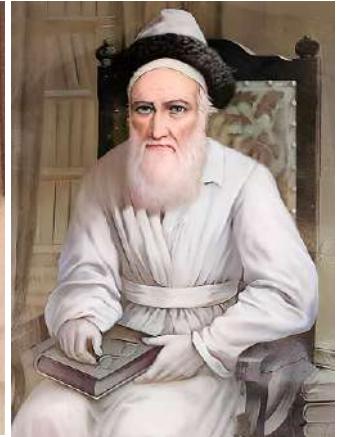

פניני הצדיקים

פ"נ
 אלו פנו ארוננו מורנו זרבונו
 שר ונשיא אלקים בתוכנו
 רב פעלים מקבצאל ומדריכנו
 מורה דעה לעם עדתנו
 שמועה יבין לעם קרשנו
 עוז הברכה ידאתנו לעיננו
 מלחם נפשות ישראל וכל לותנו
 הלא למשמע און דאבה נפשנו
 בהלקת עשרת ראשינו גאון עוזנו
 כבוד ארוננו מורנו זרבונו
 הרב הגאון הקדוש
 אוריאל יקרושו תומלת תקותנו
 ומרפא לנפשנו כליל קדושתנו
 כבוד קדושת שמו
 מנה אשר ישעי זלחה
 בן הרבני
 מנה אליעזר ליפמאן זלחה
 ופטר ערב חג המצות
 שנת ה'ת"ר לפק
 ת ג צ ב ה

מה
 הרב הגאון
 שמואל הלפרין ז"ל
 כ נעשה יצחק ראש
 חסידי קק בית א
 יכבץ בעתה מ
 שמן שעון ופתח
 ענים שנתקש
 בישיבה עומה בחי
 לה ניסן התרומה
 ת ג צ ב ה

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24 שעות
 ללא פרסומות
 ללא חדשות
 ללא פוליטיקה
מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 מאזינו לשידור חי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון הרב שמשון דוד פינקוס זצ"ל - נולד בארצות הברית ב-כ"ז באב ה'תש"ד (1944). בצעירותו למד בישיבת 'בית התלמוד' בניו יורק. בהמשך עלה לארץ ישראל. לאחר נישואיו גר בבני ברק ואחר כך בתפרח. בתקופה זו היה משגיח בישיבת אופקים. למד את תורת הקבלה בישיבת 'אהבת שלום'. מאוחר יותר נעשה ראש ישיבה בישיבת ירוחם. לבקשת הרב הגאונים מרן ר' יעקב ישראל קניבסקי ('הסייטלר') ומרן ר' אלעזר מנחם מן שך הוא עבר לגור באופקים וכיהן שם כרב מעל לעשרים שנה. דרשן בחסד בעל מתק שפתיים. גאון בנגלה ובנסתר. התפלל על פי כוונות סידור הרש"ש. בעל חסד עצום. חילק את כספו לנזקקים למרות מצבו הכלכלי כשהיה נתון בחובות. טס לחו"ל כדי לחזק יהודים ומסופר כי היה טס לגיברלטר ליד ספרד כדי לחזק יהודי אחד בלבד. היה מסיע ברכו הלך ושוב טרמפיסטים גם כשהם לא היו בדרך נסיעתו. נפטר ב-י"ב ניסן ה'תשס"א (2001) בתאונת דרכים יחד עם רעייתו ובתו מרת מרים בת ה-19. חי כ-57 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. את מקומו כרב הקהילה באופקים ממלא בנו הגדול ר' ישראל יעקב פינקוס, המכהן גם כר"מ בישיבת שערי שמועות.

אביו: ר' אברהם חיים. **אימו:** מצאצאי משפחת ויינברג, שושלת אדמו"רי סלונים. **אשתו:** מרת חיה מינדל (בת ר' מרדכי מן, ראש ישיבת 'בית הלל' בבני ברק). **ילדי:** 12 ילדים. **מרבתי:** ר' ישראל אליהו וינטרוב, ר' יעקב משה הלל, ר' אריה לייב מאלין (כשהיה בניו-יורק), ר' יוסף דב סולובייצ'יק (כשלמד בישיבת בריסק בארץ). **מספרי:** **ברכות בחשבון** - מהות הברכות, ענייני אמונה והשגחה **ישערים בתפילה** - מהות התפילה **ישבת מלכתא** - מהות השבת **תפארת תורה** - חידושים על התורה, עניינים באמונה, על מסכת גיטין **נפש שמשון** - התורה וקנייניה, שערי אמונה, סידור התפילה, תהילים, שבת ומאמרים **נפש חיה** - תפקיד האישה ביהדות **תפארת שמשון** - הגדה של פסח, פירושים ודרשות על התורה **שיחות על המועדים** - ימים נוראים, סוכות, חנוכה, פורים, פסח-ספירת העומר-שבועות, גלות ונחמה לבין המצרים **תפארת אבות** - ענייני שמחת נישואין ובניין הבית היהודי **אהל מרים** - בענייני חינוך **אש להבה** - אוסף שיחות, עובדות והנהגות • **כצאת השמש בגבורתו** - על הרב **רבתינו שבדרום** - ביוגרפיה, עובדות והנהגות.

ל הלן סיפורים, המעובדים מתוך '**רבתינו שבדרום**': הגאון ר' אברהם ארלנגר בהספדו על רבינו סיפר ששמע מבני המשפחה את המעשה הנפלא הבא: יום אחד הופיע אברך עם רעייתו בבית רבינו. בפיהם של הזוג היו תלויות הדדיות קשות, דבר שהעיד על שלום בית מעורער.

האישה אף הרחיקה לכת והביעה את רצונה להתגרש. הרב חקר את בני הזוג למניעים, שהביאו אותם למצב זה, אך לא מצא סיבה רצינית שתצדיק גירושין. מכיוון שכך, קרא לאישה הצידה וביקש ממנה, שתואיל להסביר לו מה באמת מפריע ומציק לה, עד שאינה מסוגלת לחיות בשלום ובשלווה עם בעלה. האישה הסבירה בפשטות, **שבעלה אינו מחייך אף פעם, והיא אינה יכולה לסבול זאת.**

כעת קרא רבינו לבעל, הסתגר עימו בחדר ושאל אותו: "מדוע אינך מחייך, הרי חיוך וסבר פנים יפות כלפי האישה הוא מרכיב חיובי בחיזוק שלום בית, ומדוע אתה מונע את עצמך מהנהגה זו?". השיב האברך, כי הסיבה שאינו מחייך, **משום ששיניו הרוסות ובמראה מכוער כזה, מתבייש לגלותן ולכן הרגיל עצמו לכסות פיו ולהימנע מחיוך.** חזר הרב ושאל: "מדוע אינך מתקן את שיניך?". השיב הבעל: "רצוני לתקן שיניי, אך מה אעשה והטיפול יקר מאוד. ואין לי את הסכום הגדול הנדרש לכך, שהוא כאלפיים וחמש מאות דולר!".

רבינו בתנועת יד מהירה ונחרצת, כדרכו בקודש, שלף מכיסו את מלוא הסכום הנדרש לטיפול, סך אלפיים וחמש מאות דולר! ומסר לאברך הנדהם. "למען שלום בית, עליך לתקן מיד, בכסף זה, את שיניך, ולהתחיל לחייך". אחד ממקורבי הרב, ששמע את הסיפור מפי האברך, ניגש לרב והביע בפניו את פליאתו: "**הרי הרב נתון בחובות גדולים וגם פרנסתו מצומצמת. הרי אפילו כיסא שלם אחד אין בבית, וכיצד יכול להרשות לעצמו ליתן כלאחר יד, סכום כה גדול?**". השיב הרב בפליאה משלו: "אם אברך זה היה בן למשפחת פינקוס הייתה זו חובתי לתת לו כסף, הלא כן? ואת זאת בוודאי היית מבין. **אם כן, מדוע לא תבין, שחובתי לתת גם לאברך ההוא, שכן גם הוא בנו של הקב"ה ומגיע לו בדיוק אותו היחס, שהייתי מעניק לבני.**"

פ עם אחת קיבל לידיו סכום גדול לצורך קניית דירה לבתו. ר' אברהם דייטש, שהכיר את אופיו, שמע על כך ורץ לבקש את המעטפה, כדי למסור אותה בעצמו למוכר הדירה. "מצטער", השיב רבינו בהבעה כאובה, "הכסף תם". "איך?", תהה, "והרי בקושי חלפו כמה שעות?". "נכון", השיב רבינו, "אבל הספיקו להיות פה כמה אנשים עם בעיות כל כך קשות, עד שתם הכסף".

ר ביו החזיק מכונית. באחד הימים מכר אותה. במענה לשאלה מה ראה לעשות כן, השיב: "אין לי כבר כוח לעשות חסד". מסתבר כי בדרכו מהשכונה החרדית לעיר לקח עימו טרמפיסטים וכן בחזור, וכשראה בשובו אברכים ממתנים לנסיעה לעיר או הולכים ברגל, 'עשה פרסה' וחזר שוב למרכז העיר. עד שנסיעה קצרה בת עשר דקות לעיר התארכה לשעתיים, עד ש'הסעות הרב' פשטו את הרגל.

פ עם אחת בשובו מאוחר בלילה מבאר-שבע, זיהה בצומת משמר הנגב, כרבע שעה מאופקים, טרמפיסט שאינו שומר תורה ומצוות הממתין במסלול הנגדי לטרמפ. רבינו עשה פרסה, בירר לאן הוא אמור להגיע, וזה השיב: "דימונה". הרב מאופקים לא התבייש לתת 'ספישל' לטרמפיסט עד דימונה, מרחק של למעלה משעה נסיעה הלך-חזור.

ר רבינו נהג לערוך טיש לביל פורים. עיקר הישועות התגלגלו באותו טיש שנהג. פעם אחת נטפל אליו אברך, שעדיין לא נושע בילדים ודרש בכל תוקף ישועה. רבינו ניסה להתחמק, אבל האברך נפשו בשאלתו ואינו מרפה: "רוצה בן!". **בשעה שתיים לפנות בוקר 'נכנע' רבינו: "בן אני לא מבטיח, אבל השנה תיוושע".** מיותר לומר, כי באותה שנה חל מהפך במצבו של האברך ונולדה לו בת במזל טוב!

הגאון הרב נחום הכהן קוק זצ"ל - נולד בירושלים ב-ח' ניסן ה'תרצ"ב (1932). נקרא על שם זקנו רבי נחום אפשטיין מקוברין (מייסד והאדמו"ר של חסידות קוברין-ביאליסטוק). למד בישיבת כפר הרא"ה, ולאחר מכן בישיבת חברון בירושלים ובסלובודקה בבני ברק. לאחר נישואיו גר בשכונת רמת יצחק. במשך מספר שנים למד בכולל 'היכל התלמוד' בתל אביב, היה מגדולי הלמדנים וזכה בפרסים רבים על חידושי. התמנה לרב של שכונת תל גנים ברמת גן ושימש רב מחלקת הנישואין בעיר.

במשך שנים רבות היה פעיל בתחומים שונים שקשורים לשמירה על הצביון הדתי וההלכתי בישראל. כיהן בהתנדבות כרב בית הרפואה בילינסון והתמחה בתחום רפואה והלכה. שימש כיו"ר ועד רבני רמת גן כארבעים שנה. ממייסדי הסתדרות עובדי המועצות הדתיות בישראל והיו"ר שלה, ולימים נשיאה. היה מרצה בנושאי יהדות. בשנת ה'תשס"ח (2008) קיבל אות יקיר רמת גן. תלמיד-חכם עצום, האיר פנים לכל אדם. נפטר בשבת הגדול, י"ב ניסן ה'תשע"ע (2010) והלווייתו התקיימה במוצאי השבת. חי כ-68 שנים. ציונו בבית הקברות פוניבז'

אביו: הגאון ר' רפאל (שימש כרב הראשי של טבריה). **אימו:** מרת רחל (לבית משפחת מנדלבוים). **אשתו:** מרת שושנה (בת ר' שמואל אברמוביץ, הרב של רמת יצחק ברמת-גן). **מרביתיו:** הגאונים הרב משה עקיבא טיקוצ'ינסקי זצ"ל, הרב יצחק אייזיק שר זצ"ל. **אחיו:** הגאון ר' שמחה (הרב של רחובות), הגאון ר' שלמה (הרב הקודם של רחובות), והגאון ר' אברהם יצחק (ראש ישיבת 'מאור התלמוד' ברחובות), ר' יצחק אברמוביץ (הרב של רמת יצחק) ויבדל"א המרצה ר' שמחה כהן (מחבר 'הבית היהודי'). **בניו:** המקובל הרב הצדיק דוב מטבריה (חתנו של הגאון רבי יצחק זילברשטיין), ר' שמואל מבני-ברק ור' אברהם יצחק מירושלים.

כשהיה רבינו צעיר כבן עשרים וחמש שנים, הוזמן לדבר בכנס חשוב בהיכל התרבות בתל-אביב, הוא התכונן במלוא ההתרגשות לדרשה, כתב את כולה על דף, בנקודות שיזכירו לו את שעליו לומר, וניגש אל הבמה לשאת את דבריו. הוא הניח את הדף על הסטנדר ונתן בו מבט קצר. המקום עליו עמד הואר כולו במנורות עוצמתיות, שכוננו אליו את מירב האור. **בהשפעת האור הדף היה נראה חלק ולבן כאילו לא נכתב עליו מאומה, חוסר אונים מוחלט.**

הוא עמד כך כשעיני הנוכחים כולן תלויות בו ומצפות לדרשתו, הוא – אין לו מה לומר! מתוך לחץ עצום הרים את עיניו למעלה וביקש מה' את עזרתו באומר "ה' שפתי תפתח!". מכאן ואילך ההרצאה התנהלה מתוך הזיכרון ומאלתורים ספונטניים, בכישרון ובאומץ ניווט את דרשתו עד לסופה. לאחר ההרצאה המוצלחת המאזינים באו לשבח ולהחמיא על התוכן המרתק והיכולת המרשימה שלו להעברת המידע. אחד מהם הוסיף: "הדרשה שלך הייתה יפה ומרתקת, אבל הקטע הכי מרשים היה בתחילת ההרצאה, בו עמדת, התפלת וביקשת עזרת שמיים...". מאז בכל פעם שהרצאה, היה עומד ומבקש "ה' שפתי תפתח", ורק אז פנה להתחיל את דרשתו.

פעם אחת רבינו הלך ברחובות רמת גן. בהליכתו הבחין ביהודי תועה ומבולבל שצועד ברחוב הלך ושוב ללא מטרה. הלה נראה נואש וחסר אונים. הרב בדאגה אופיינית ניגש אליו והציע את עזרתו. היהודי הביט בו בבלבול "אני לא זוכר את הדרך לביתי". הרב פתח איתו בשיחה מלבבת תוך שהוא מתייחס אליו בכל הכבוד הראוי. תשובותיו המגומגמות וה'לא יודע' שחזרו על עצמן לאורך השיחה, הבהירו **שמדובר בחולה דמנציה.**

הרב לחץ את ידו בחום, הוביל אותו אל ביתו והתעניין בכנות בשלומו. לאחר מכן לקח אותו במכוניתו לסיבוב ברחובות רמת גן, במחשבה אולי שלט או בניין יזכיר לו את מקום מגוריו. הסיבוב התארך כשיאושו של הישיש הולך וגובר. הוא לא מצליח להיזכר בפרטי זהותו, שמו, כתובתו, משפחתו... לאחר שעה של שיטוט ברחובות ללא הצלחה לאתר את מקום מגוריו, הרב הציע מתוך השתתפות בצערו של ההלך ש"בעז"ה כשיסתדר הכל ותחזור לביתך, בקש שיתלו על צווארך שרשרת שעל תליונה יהיו רשומים הפרטים. כך אם מצב מעין זה יחזור בשנית, תוכל לחזור לביתך". עיניו של היהודי אורו: "יש לי שרשרת כזו!". השרשרת נשלפה מיד ממקומה, הפרטים זוהו והיהודי הוחזר במהירות לביתו.

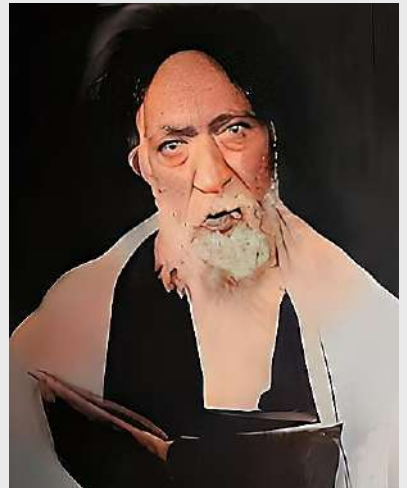
הגאון הרב יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר: פעם אחת רבינו ראה אחד מרים פאשקוויל מהרצפה וקורא בו. רבינו גם הרים את הפאשקוויל מהרצפה. כשהלה ראה זאת, ניגש אליו והתחיל לדבר על רעת האנשים שצינו אותם בפאשקוויל, שמצווה לרדוף אותם. רבינו הפסיק אותו באמצע ואמר לו: "דע לך שהאיש הזה אשר מדובר עליו הוא אחי". הלה נרתע לאחוריו, ומיד שינה את טון דבורו ואמר: "בכל פאשקוויל יש גוזמאות. בדרך כלל מאחורי זה עומד אינטרס זה או אחר". כשרבינו שמע זאת, אמר לו: "הוא אמנם אחי - אך גם אחיך, וכל ישראל אחים. וכך תתייחס לכל יהודי כאשר הוא" (חשושי חמד. רכורות)

הגאון הרב אברהם חביב זצ"ל - נולד בשנת ה'תקצ"ג (1833) בטריפולי (לוב). מצאצאי מגורשי ספרד. כבר מגיל צעיר ניכר כי לגדולות נועד. שקד על לימוד תורת הנסתר. בתחילה שימש כדיין בבית הדין בבנגאזי במשך כחמש שנים. בשנת ה'תרמ"ו (1886) לאחר פטירתו של הגאון ר' חי מימון, התמנה רבינו כדיין בבית הדין בטריפולי (שירת בקודש יחד עם ראשי אב בית הדין, הגאונים ר' חיים הכהן, ולאחריו ר' כמוס אג'רבי, ועם הדיינים הגאונים ר' יוסף רובין, ר' רחמים חביב, ר' שלום תשובה ור' חיים רבה).

בשנת ה'תרס"ח (1908), בנוסף למשרתו כדיין, התמנה כממלא מקום החכם באשי, עד שנת ה'תר"ע (1909). בשנת ה'תרע"ב (1912) התמנה לראש אב בית הדין, יחד עם הדיינים הגאונים ר' רפאל דאבוש, ר' יוסף ג'יעאן ור' יוסף יונה. צנוע ועניו בכל רמ"ח איבריו. הסתפק במועט ופעל רבות למען קהילת יהודי לוב. הקדיש את כל חייו ללימוד התורה התלמוד והפוסקים. חוכמתו ולמדנותו המופלגת זכו להערכה רבה גם ברבנות טריפולי, קירינאיקה, תוניסיה וארץ ישראל. פעל רבות להרים את קרן הישיבות שבטריפולי אשר מהן יצאו תלמידי חכמים רבים מפורסמים בתורה וביראת שמיים. תלמידים רבים למדו אצל רבינו. נודע בצניעותו והתפרסם כבעל מופת. ביום הלווייתו, למרות שנפטר בערב פסח כל החנויות ומוסדות הקהילה סגרו את עסקיהם למשך כל היום. אלפים ליוו את מיטתו. נפטר ב"ג ניסן ה'תרפ"ג (1923). חי כ-90 שנים. ציונו בלוב.

מסופר על רבינו, שביום רביעי אחד, באותם ימים של מרד ערבי, התהלך לאיטו באחד מרחובות הערבים. בדרכו פגש בבריון ערבי מגושם וגס רוח בשם גריסיעה שעמד ברחוב עם חבריו והתפאר בכוחו הרב. כשראה את רבינו, עלתה בראשו מחשבת זדון. הוא לא נרתע מהדרת פניו של הצדיק וגילו והחל מגחך ומזלזל בו ואומר לחבריו: "רואים אתם את רב היהודים ההולך מולי? הנה אראה לכם כיצד אעשה אותו לצחוק. כל האנשים טוענים, שאסור להתגרות בחכם יהודי הלומד תורה, פן מרה תהי אחריתו, אך אני אוכיח לכם, שאינני מפחד כלל. חכו ותראו".

חבריו של המוסלמי חששו לפגוע ברב, שהיה ידוע ביכולותיו לעשות מופתים והזהירו את חברם, לבל יוציא תוכניותיו אל הפועל מחשש, שיאונה לו רע. אך המוסלמי בשלו – הוא רוצה להוכיח את גבורתו כדי להראות לכולם, שאיננו ירא מאיש. רבינו המשיך בדרכו באיטיות, בוטח בבורא עולם, שלא יפקיר אותו לידי המוסלמי, כשהוא ממשיך להגות בתורה הקדושה.

כשהתקרב לפינת הרחוב, יצא הבריון קדימה ובצחוק פרוע ולועג משך בזקנו ובגלימתו של הרב. חבריו, שחיכו בפינת הרחוב, מפחד, ברחו והתפזרו לכל עבר מפחדם מפני העונש הצפוי להם מידי שמיים. כך נותר גריסיעה לבדו, הוא והרב, מצפה לתשואות חבריו על מעשה ה'גבורה' שעשה. הרב המשיך בדרכו, כאילו דבר לא קרה.

יהודי שהזדמן באותם רגעים לרחוב, ראה את שהתרחש, ולזעמו וצערו לא היה גבול. "כיצד העז הפושע המוסלמי להרים יד ולהתנקל לקדוש ישראל?". האיש מיהר לרחוב היהודים וסיפר את שראה. מיד התארגנה קבוצת בחורים בעלי זרוע והחליטו ללכת ולעשות שפטים במוסלמי. בעודם מתכוננים לצאת לדרכם, ראו את ר' אברהם חביב בא מולם. הם סיפרו לו מה הם מתכננים לעשות, אולם הרב היסה אותם ואמר: "אין צורך לפגוע באיש, אינכם צריכים לדאוג". הם שמעו את דברי הרב והתפזרו לדרכם.

כאמור המקרה אירע ביום רביעי. ביום ראשון שלאחר השבת, בשעת בוקר מוקדמת, בטרם הגיעו קרני השמש לכל פינה של הרובע המוסלמי, נשמעה צעקה מחרשת אזניים ומבהילה. האנשים מיהרו לצאת מבתיהם כדי לראות מיהו הצועק, אולם לא הבחינו בדבר. כשהתקרב לפינת הרחוב, ראו עיניהם מחזה מחריד - גופת גבר הייתה שרועה על הכביש, חבולה ומוכה בצורה אכזרית ביותר.

היה זה המוסלמי הרברבן. המשטרה כמובן הובהלה מיד, ולמרות החקירה המאומצת לא נמצא הרוצח וסיבת המוות נשארה בלתי פתורה. אך היהודים, שעל אף שגם הם לא ידעו, מי רצח את האיש, ידעו גם ידעו כי יד ה' במקרה, וכי זהו סופו של כל מי שמעיז להתחצף או לשים ללעג קדוש מקדושי ישראל.

רבינו היה מקבל בסוף כל חודש את משכורתו במעטפה סגורה בסך ארבעה מחבוב, מגזבר הקהילה. לאור ההתייקרויות, שחלו בכמה מצרכים, החליטה הקהילה להוסיף למשכורתו, עוד מחבוב אחד. ר' חביב בסוף החודש, ניגש כדרכו לגזבר. הרב נטל את המעטפה והלך לדרכו. כשהגיע לביתו, מנה את המטבעות. והנה ראה כי יש חמישה מחבוב במקום ארבעה.

למחרת, ניגש הרבי לגזבר עם המעטפה ותכולתה ואמר: "טעות היא בידך, אדוני, לא ארבעה מחבוב היו במעטפה, אלא חמישה" - "ידעתי גם ידעתי, כבוד הרב", ענה הגזבר, "הקהילה הוסיפה לך עוד מחבוב כפיצוי על ההתייקרויות שחלו לאחרונה". "אבל אני לא ביקשתי תוספת", ענה הרב, "מסתפק אני בארבעת המחבובים, והנה אני מבקש להחזיר את התוספת. יתכן וישנם כאלה, שהם באמת זקוקים לכך. אלו הם כספי ציבור, ואסור לנהוג בהם, כפי שעולה על דעתו של כל אחד".

פעם אחת כשעבר רבינו באחד הימים ברובע הגדול (חארה לכבירה) בדרכו הביתה, נעצר רבינו על ידי חנווני אחד, שביקש מהרב, שיואיל לקבל מידו כוסית ערק, וכי ברצונו לשמוע את הברכה ולזכות בענייתו: 'אמן'. הרב נענה לבקשתו מטעמי מצווה בלבד, אולם בטרם קיבל הרב את הכוסית, התחיל לספר חנווני על דין ודברים שיש בינו לבין שכנו. הרב במקום להתכבד בכוסית המוגשת לו, ענה ואמר: "מעתה אסור לי ליהנות מכוסות אלו, כי שוחד היא בעיניי. ואם יש לך דין ודברים, הואל נא לפנות לבית הדין, אתה ושכנך. ושם יהיה ניתן לשמוע מה יש לכל אחד מכם לומר ולפסוק פסק דין".

מרן הרב יוסף קארו זצ"ל – נולד בשנת ה'רמ"ח (1488). בהיותו כבן ארבע שנים יצאה גזרת הגירוש בספרד על ידי פרדיננד השני כאשר הוצבו בפניהם הברירה או להתנצר או לעזוב עד ז' באב. בעקבות זאת נאלצו היהודים לנדוד ביניהם משפחתו של רבינו שגלו לליסבון שבפורטוגל ומשם עברו לקושטא. כבר בגיל צעיר יצא שמו כחכם גדול בהלכה. לאחר פטירת אביו הוא גדל בבית דודו, ר' יצחק קארו שחי בקושטא. בהמשך עבר לאדריאנופול, שם למד, התחתן לראשונה, ניהל ישיבה גדולה וזכה למעמד רבני חשוב. בהיותו בן 30 שנים בלבד כונה בשם 'מרן'. נהג באוח חיים של פרישות וקדושה. לאחר שהתאלמן, התחתן בשנית ועבר להתגורר בעיר ניקופול בבולגיה, שם הקים בית-כנסת וישיבת 'בית יוסף'.

בהמשך עלה לארץ ישראל והתגורר בצפת. התמנה לחבר בית דינו של ר' יעקב בי-רב. יוסף ישיבה והרביץ תורה ברבים. בגיל 34 החל לחבר את ספרו המפורסם 'בית יוסף', חיבור שנכתב על הארבעה טורים לרבי יעקב בן הרא"ש ובו ערך רבינו דיונים הלכתיים מעמיקים, שבסופם הביע את עמדתו המסכמת. החיבור ארך במשך עשרים שנים! שתיים-עשרה שנים נוספות נדרשו עד להוצאת החיבור לאור. שיטת הפסיקה שלו היתה בד"כ **הכרעה לפי רוב הדעות שבין הרמב"ם, הרי"ף והרא"ש**. גאון בנגלה ובנסתר. זכה למגיד מן השמיים. לאחר פטירת אשתו השנייה התחתן בפעם השלישית בהיותו כבן 80 שנים ונולד לו בנו ר' יהודה. נפטר בי"ג ניסן ה'של"ה (1575). חי כ-87 שנים. ציונו בצפת.

אביו: ר' אפרים. **סבא (מצד האב):** ר' יוסף. **מרבתינו:** הגאונים אביו, ר' אפרים, ר' יעקב בירב. **נשותיו:** בת ר' חיים בן אלבלג (זיווג ראשון), בת ר' יצחק סבא (זיווג שני), בת ר' זכריה זבסיל אשכנזי (זיווג שלישי). **מתלמידינו:** הגאונים ר' משה קורדובירו, ר' משה אלשיך, ר' משה גלנטי, ר' יום טוב צהלון, ר' אליעזר אשכנזי, ר' שם טוב עטיה. **ילדינו:** ר' יהודה (מזיווג שלישי). **מספריו:** **ישולחן ערוך** - סיכום ה'בית יוסף' והכרעה הלכתית **יכסף משנה** - על משנה תורה של הרמב"ם **בית-יוסף** - הלכות על הטור **ימגיד מישירים** - מאמרים בקבלה שקיבל מפי המגיד **יאבקת רוכל** - שו"ת.

בעיר ניקופול שבצפון בולגריה התגורר רבינו. למרות שעיקר מעייניו היו נתונים לתורה, **ביקש רבינו להתפרנס מיגיע כפיו**. הוא הקים שותפות עם אחד ממכריו והם פתחו בית-עסק. רבינו בכל לילה היה לומד תורה עד שעה מאוחרת. בבוקר השכים קום לתפילה ואחריה ישב ל'ארבע אמות של הלכה' (כך קראו להתכנסות של חכמים ללימוד תורה בצוותא). **רק לעת צהריים עזב את בית-המדרש ופנה לחנותו**.

השותף, שעמד בחנות כבר משעת בוקר מוקדמת, התקשה להשלים עם העובדה שרב נוסף איננו נושא בשווה בעול השותפות ומאחר לבוא לחנות. למרות שכיבדו והעריכו, היה נוהג להעיר לו מדי יום ביומו על האיחור. רבינו, שהכיר בצדקת דברי חברו, ממלא את פיו מים ושותק. בליבו היה אומר: **"מה אעשה שחזקה עליי אהבת התורה"**.

יום אחד, בשעת הלימוד שלאחר תפילת שחרית, התעוררה קושיה חמורה בביה"מ. רבינו שקע בסוגיה הנלמדת ולא שם לב לשעה המתאחרת. כשקמו ממקומותיהם כבר הייתה השעה שעת צהריים מתקדמת. החיש רבי יוסף את צעדיו אל חנותו, שם כבר המתין לו שותפו, זועף וקצר-רוח. **"עד כאן! רואה אני כי אין לפני שום ברירה אלא לפרק את השותפות איתך. אין זה הוגן שאשא לבדי ברוב העול, בשעה שאנו חולקים את הרווחים בשווה"**.

ביקש רבינו משותפו לעכב את פירוק השותפות יום אחד כדי שיוכל להתייעץ עם רעייתו. בבואו לביתו סיפר את שאירע ושאל לדעתה. **"אל לך להפחית מזמן הלימוד. אם שותפך מבקש לנעול בערך דלת אחת, בטוחה אני כי הקב"ה, הפותח שערי ישועה, יפתח לנו שערים חדשים של ברכה ורווחה"**. מחוזק מדברי אשתו הודיע לשותפו על הסכמתו לפרק את השותפות ביניהם. השניים חישבו את ערך הסחורה שבחנות ולאחר שרבי יוסף קיבל לידיו סכום כסף השווה למחצית שווי הסחורה, נפרדו השניים לשלום.

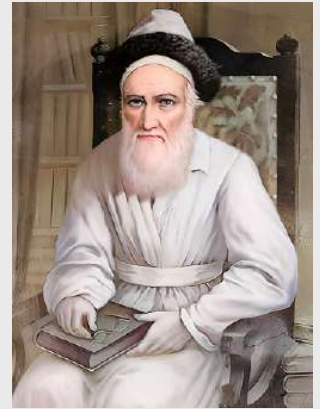
כששב לביתו יעצה לו אישתו: **"צא לשוק, אולי תזדמן לך עסקה טובה ונוכל להרוויח את לחמנו"**. יצא רבינו אל השוק. אולם עם צאתו שקע מוחו בדברי התורה עד ששכח לגמרי את מטרת הליכתו. מבלי משים הובילוהו רגליו אל בית-המדרש. הוא שקע בלימוד תורה עד הערב. כששב לביתו סיפר לאישתו ואמר: **"מחר אצא שוב לשוק ואסחור באשר יזמן לי הקב"ה"**. למחרת הגיע לשוק והנה פנה אליו אדם **והציע לו לקנות מכתש כבד**. רבינו, שמעולם לא היה סוחר גדול, הושיט למוכר את כל הכסף שהיה ברשותו ונטל מידיו את המכתש.

כשהגיע לביתו נתכרכמו פניה של אשתו **למראה העסקה ה'מוצלחת' שעשה בעלה**. "מה נעשה במכתש ישן זה?!", שאלה. אבל רבינו לא היה מודאג מגורל 'סחורתו'. עתה, לאחר שמילא את הוראת אשתו, יכול היה למהר לבית-המדרש. כך חלף יום נוסף. **כסף כבר לא היה, אבל מכתש ישן - היה גם היה**.

בלילה חלם רבינו חלום. בחלומו הופיע האיש שמכר לו את המכתש. "דע לך כי מזלך הטוב המתין לך זמן רב, אלא שהמזל הזה שלך הוא ואין לאחרים חלק בו. על-כן היה עליך להיפרד תחילה משותפך, קודם שתוכל לזכות בשפע המזומן לך. המכתש שקנית מידי הבוקר עשוי זהב טהור. עליך לדעת את ערכו האמיתי כדי שתדע לבקש בעדו תמורה ראויה. לאחר שתעשה כן ותמכור את המכתש בסכום הגון, קום ועזוב את עירך, כי לא כאן מקומך. עלה לארץ-ישראל וגור בעיר צפת".

כשקם בבוקר, מיהר לשתף את אשתו בדבר החלום. בשעה שרבינו פנה לתפילת שחרית ולימוד תורה, הזמינה אשתו אל ביתם צורף ישר ונאמן. הצורף התבונן במכתש, הקיש עליו וגירד את האבק שהצטבר עליו, ועיניו נפערו מתדהמה. **"זהב טהור! זהב טהור לגמרי!"** קרא כלא-מאמין. עד מהרה מכרו רבינו ואשתו את המכתש ועלו לארץ-ישראל. נאמנים לדברי החלום עלו והתיישבו בעיר צפת. הכסף הרב שנתר בידם הספיק להם לחיות חיי רווחה עד יומם האחרון. אך בעיקר שמח רבינו על שעתה התאפשר לו להדפיס את שני חיבוריו הגדולים: ה'בית יוסף' וה'ישולחן ערוך'.

האדמו"ר הרב מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל המכונה **'צמח צדק'**: נולד ב-כ"ט אלול ה'תקמ"ט (1789) בעיר ליאזני ונקרא על שם הרה"ק ר' מנחם מנדל מהארודוק. אביו, ר' שלום שכנא. נכדו של ר' שניאור זלמן מלאדי, וחתן בנו האדמו"ר האמצעי. בן 23 היה כשנפטר סבו, וכל השנים גדל ולמד בביתו (אמו נפטרה כשהיה כבן 3 ועל פי צוואתה עבר להתגורר עם סבו 'בעל התניא', שמאז גדלו ולמדו). עד לשנת הבר-מצווה למד רק נגלה, אח"כ בעצת סבו החל ללמוד גם את תורת הנסתר. מתמיד בלימודיו, לרוב בצוותא עם חבריו ר' נחמיה מדוברובנה ור' יהודה לייב מדווינסק. שימש כאדמו"ר השלישי לבית חב"ד. **התפרסם כעילוי וגדול בתורה בנגלה ובנסתר** ומכל קצות רוסיה נשלחו אליו שאלות הלכתיות. פעל רבות להצלת בחורים יהודים מגזירת הקנטוניסטים. עקב מלחמותיו הרבות נגד המשכילים היהודים, **ישב במעצר עשרים ושתיים פעמים**. פורה מאוד בתחום הכתיבה וחידושי תורה ואף היום, נשארו ממנו בכתב-יד אלפי גיליונות שלא נדפסו. **מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו**. נפטר ברוסיה ב-י"ג ניסן ה'תרכ"ו (1866). חי כ-77 שנים.

אביו: ר' שלום שכנא אלטשולר. **סבא (מצד אביו):** ר' שניאור זלמן מלאדי. **אימו:** מרת דבורה לאה. **אשתו:** מרת חיה מושקא. **מרביתיו:** אביו, ר' שלום שכנא וסבו, ר' שניאור זלמן מלאדי. **ילדיו:** שישה בנים ושתי בנות (מרת ראדע פריידא ומרת דבורה) וכולם צדיקים וידועי שם (בן נוסף נפטר בגיל צעיר). **הבכור,** ר' ברוך שלום (נשאר אחר פטירת אביו בליובאוויטש, וסירב לקבל משרת אדמו"ר). **השני,** ר' יהודה לייב (המהרי"ל, הקים את חצר 'חב"ד-קאפוסט'). **השלישי,** ר' ישראל נח (המהרי"ן, הקים את חצר 'חב"ד-ניעז'ין). **הרביעי,** ר' חיים שניאור זלמן (הקים את חצר 'חב"ד-לאדי'). **החמישי,** ר' יוסף יצחק (הקים את חצר 'אורוטש', בסגנון חסידות צ'רנוביל). **השישי,** ר' שמואל (מהר"ש, מילא את מקום אביו בליובאוויטש). **מספריו:** **יאור התורה** - 42 כרכים של מאמרים ודרושים על פ"ש וחגים • **ביאורי הזוהר** - דרושים וביאורים על הזוהר **ידרך מצוותיך** - טעמי המצוות עפ"י החסידות • **מאמרי אדמו"ר הצ"צ** - מאמרי חסידות • **ספר החקירה** - הוכחות על חידוש העולם בדרך המחקר, הקבלה והחסידות • **צמח צדק** - פסקי דינים וחיידושים על הש"ס • **רשימת מאמרי דא"ח** • **תהילים אהל יוסף יצחק** - ביאור על תהילים • **ספר הליקוטים**.

ריב פרץ בין פריץ העיירה לבין היהודי, שחכר את משקו ואת פונדקו. כעס הפריץ על היהודי והודיע לו, **שמהיום והלאה בטלה החכירה מכל וכל!** נדהם היהודי: בלא השדות והפונדק החכורים יותר ללא מקור פרנסה! עצוב ומדוכא, כאדם שעולמו חרב עליו, בא האיש האומלל אל רבינו, וסח באזניו את הצרה, שפקדה אותו. הרבי האזין לדברי היהודי, ולבסוף נתן לו אגרת עבור יהודי אחר, בשם ר' משה, המתגורר בעיירתו. "מכתב זה יעזור לך", עודדו, והיהודי יצא מחדרו רגוע. בהיותו ברחוב הביט אל מעטפת המכתב - ונפלו פניו: על המעטפה נכתב "לכבוד ר' משה ראטנר". התפלא האומלל, היתכן, שרבינו טעה והחליף משה במשה?

שני יהודים הנושאים את השם משה התגוררו בעיירה. האחד מכונה בשם 'משה הקטן' (משום קומתו הנמוכה), היה אדם עשיר, ויחסיו עם פריצי האיזור היו מצוינים. משה השני, המכונה 'משה הגדול' (משום קומתו הגבוהה), היה אדם מכובד, אך לא עסק בצורכי הציבור. שם משפחתו של 'משה הגדול' היה ראטנר.

התפלא היהודי: מדוע פונה ה'צמח צדק' למשה הגדול שישתדל בעדי, כלום אין כאן טעות? נבוך ואובד עצות עמד בפנת בית הרבי. להיכנס ולשאול את הרבי על העניין - לא העז. ללכת אל משה הגדול גם כן לא רצה. לבסוף החליט להימלך בבני ביתו של הרבי ולנהוג בעצתם. הוא פנה אל אחד מבניו של ה'צמח צדק' וספר לו על לבטיו. **"אבי אינו טועה"**, השיב הבן. **"סע לעיירתך ועשה, כפי שאמר לך לעשות"**.

כשהגיע היהודי לעיירתו פנה אל משה ראטנר, הוא 'משה הגדול', והגיש לו את מכתבו של הרבי. הלה התפלא למראה אגרתו של הרבי. אך את מצוות הרבי החליט לקיים. "עלה ושב בחדרון הקטן שבעלית הגג", אמר לו, "אמור שם תהילים, נמתין לישועה שתבוא, ואולי תבוא היא באמצעותי". עלה החוכר לחדרון, ובעיניים נוטפות דמעות קרא פרקי תהילים. יומיים תמימים ישב שם, והישועה עדיין לא באה.

ביום השלישי נקלעה כרכרה הדורה רתומה לסוסים אבירים לקרבת ביתו של ר' משה הגבוה, שקעה שם בבוץ סמיך ואחד מציריה נשבר. יום חורף גשום היה אותו יום ובתוך הכרכרה השבורה ישבו הפריץ ובתו הצעירה ורעדו מקור. שעות ארוכות ישבו כך, ואיש לא בא לעזרתם. היום ירד ומבעד לחרכי הכרכרה הבחין הפריץ באור חלוש, הבוקע מעליית גג סמוכה. בלית ברירה עזב הפריץ את הכרכרה ופנה לעליית הגג לבקש עזרה. הוא הקיש על הדלת, והחוכר, ששלושה ימים אמר תהילים בעלייה, פתח את הדלת. מצמץ החוכר מול פני הפריץ, אדם רע מעללים שנשלו מפרנסתו. אולם הפריץ לא הכירו ושטח בפניו את הבקשה: "עזרו לי, כרכרתי נשברה, ואיננו יכולים להיחלץ מן הבוץ".

פנה החוכר להעיר את ר' 'משה הגדול' ולספר לו על האורח. הלה ניגש והזמינו ללגום כוס תה חם. עד מהרה הובאה לבית גם בת הפריץ והשניים נהנו מהכנסת האורחים. הם אכלו ושבעו, לנו את שנתם, ובבוקר תוקנה הכרכרה והייתה נכונה לצאת לדרך. בטרם יצאו, ניגש הפריץ וביקש לשלם. "לא אקח כסף ממך", סירב 'משה הגדול'. "יהודי אינו מכניס אורחים תמורת בצע כסף. אולם אם באמת ברצונך לגמול עמי טובה - תוכל לעשות זאת: אחד מידידי חכר את השדות והפונדק שלך בעבר. אתה נישלת אותו מתפקידו, והאיש נותר ללא פרנסה. מצבו אינו קל. עליו לפרנס אישה וילדים. השב לו את השדות ואת הפונדק - ויהא זה חסדך עמדי!".

מסכים אני", התלהב הפריץ אסיר התודה. "ויותר מכך: את הפונדק אתן לידיך **במתנה!**". ואכן, החוכר חזר אל שדותיו והפונדק הפך לנחלתו. עתה הבין כי רבינו ידע, כמובן, את אשר הוא כותב על מעטפת המכתב, ולא היה לו להרהר על כך... (מעשיהם של צדיקים).

האדמו"ר הזקן כיסה את רבינו בטליתו לתקיעת שופר עד גיל תשע ולברכת כהנים עד החתונה. בהיותו בגיל שמונה הציע אדמו"ר הזקן לבנו (אדמו"ר האמצעי) לקחתו כחתן לבתו (חיה מושקא), אך האדמו"ר האמצעי היסס והראה לאביו מבעד לחלון כיצד הוא משחק עם כל הילדים במעשי ילדות. האדמו"ר הזקן ניגש לחלון ורמז באצבע לנכדו להיכנס לחדר. כאשר רבינו נכנס, הגיש לו גמרא והורה לו לשון בעל-פה דף עם רש"י ותוספות תוך מחצית השעה ולשוב לחדר ולחזור על כל מה שלמד. האדמו"ר האמצעי שהמתין בחדר הבחין לאחר כרבע שעה שהילד שוב משחק בחוץ עם חבריו, פנה לאביו ואמר: "אפילו בקולך אינו שומע!". האדמו"ר הזקן קרא לילד וזף בו אך רבינו טען שהוא כבר למד והחל לחזור בע"פ על כל הדף.

בחורף ה'תקס"ג התקיימה החתונה בליאדי. ר' מנחם מענדל כיהן כראש הישיבה בישיבתו של אדמו"ר האמצעי והיה סמוך על שולחן חותנו. היות וסבר שיש להתפרנס ממלאכה ולא מהתורה את כל הכסף שקיבל כנדוניה. סך כ-300 רובלים, הוא החליט להשקיע בפתיחת בית מלאכה לייצור חותמות שעווה (בהם השתמשו לחתום אגרות דואר) כמקור לפרנסתו.

כשותף לקח את ר' נחמיה שהיה מוסר שיעור בישיבה. במהלך כל עבודתם היו השניים משוחחים בדברי תורה, לאחר כחודש שקעו השניים באחד הלילות בסוגיה עמוקה במיוחד עד שהדוד בו נמצא חומר הגלם החל לבעור, בקושי הצליחו השניים להציל את עצמם וכל המפעל עלה באש. ה'צמח צדק' החליט לעסוק במלאכת הנגרות אך בחצר הרבי לא רצו להרשות שה'צמח צדק' יעסוק בכל מלאכה ומינו אותו למלמד.

חסיד אחד, אמיד, בא פעם אחת לרבי וביקשו שיתן לו בחור טוב לחתן בשביל בתו. מיד שלח הרבי וקרא לאחד הבחורים, ואמר לחסיד: "הוא מתאים עבור בתך". לא הררה החסיד ומיד הזמין את החתן לביתו, עשו תנאים והתקיימה החתונה במזל-טוב. לאחר פרק זמן קצר החלה האשה לטעון כי בעלה אינו מתאים לה. לאחר וויכוחים חוזרים ונשנים, הלך אביה בחזרה לרבי והתייעץ עימו.

ענה לו הרבי: "הוא הזיווג שלה ואל לה להתגרש!". חזר האב ולאחר מאמצים לא מבוטלים הוא הצליח לעשות שלום בית. אולם השלום לא היה בר-קיימא ובפרק זמן מועט, שוב האשה החלה לטעון כי אינה רוצה את בעלה וכל רצונה הוא להתגרש. לא היה מנוס, והאב שוב נסע לרבי. הרב החל לגעור באב באומרו: "כבר אמרתי לך, זהו זיווגה!!!".

שב הבייתה ושוב השכין שלום ביניהם. וכשהתחילה האשה בפעם השלישית לדרוש גט, לא נתנה לאביה לנסוע שוב לרבי באומרה: "וכי הרבי הוא גנרל- גוברנטור שיצווה עלי לחיות עם מי שאיני רוצה בו?". סוף דבר, התגרשו. לאחר פרק זמן, נישאה האשה לאלמן אחר, ירא שמיים, והיו זמן רב בשלום. אבל בניו לא היו לה. בעלה היו לו בנים מאשתו הראשונה, ולא הצטער כל כך. אבל האשה, סבלה מאוד.

לימים, נסע הבעל לליובאוויטש, ואשתו ביקשה ממנו, כשיהיה אצל הרבי, יזכיר אותה ויבקש שתיפקד ותלד בן. כשהגיע אל הרבי, לאחר שגמר את ענייניו ב'יחידות', סיפר לרבי שאשתו אין לה בנים ממנו וביקשה ממנו שיזכיר אותה בדבר זה. ענה הרבי: "וכי גנרל- גוברנטור אני, שאוכל לפקוד על בניו?". התפלא האיש על תשובה זו, ולא הבין מה עניין גנרל לכאן. כשחזר לביתו וסיפר לאשתו את תשובת הרבי, האישה הזדעזעה מאוד והבינה היטב את תשובתו של הצדיק.

פעם הגיעה אישה עגונה, שבעלה נעלם לפני כמה שנים. אישיבה ביקשה לשוחח עם רבינו בליובאוויטש. אך כיוון שנאסר על נשים להיכנס לרבי, היא לא ידעה כיצד תוכל לפנות אליו. לבסוף ריחמו עליה, ולקחו אותה כעוזרת למשרתת במטבח. האישה ישבה שם במשך תקופה, אך לא נראתה באופק שום תרופה למכתה. משרתי הבית ניסו להתחכם. הם לקחו אחד מנכדיו הקטנים של הרבי, ולימדו אותו, מה לומר לסבו. נכנס הילד אצל הרבי ואמר: "סבא, מה יהיה? האישה במטבח ממתנה כל כך הרבה זמן... רחמנות עליה!". השיב הרבי: "שתשב!". הודיעו אנשי הבית לעגונה, שיש עבורה תשובה ברורה: עליה להוסיף להמתין, וכך תבוא ישועתה. היא המשיכה להיות עוזרת בבית התבשיל, וכך חלפה תקופה נוספת. יום אחד הגיע אל בית הרבי אדם, שאיש מבני המקום לא הכיר. כשהגיע זמן קבלת האורחים ליחידות, ביקש גם הוא להיכנס אל חדרו של הרבי. כאשר נפתחה הדלת עבורו, ראה האיש את ה'צמח צדק' יושב על כיסאו, נפל ארצה והתעלף. הרבי אמר, שלא יעוררו מהומה, וציווה לקרוא מיד לאישה העגונה. כשהגיעה, הכירה שזה בעלה, וגם הוא הודה, לאחר שהתאושש מעלפונו, כי היא אשתו.

הרבי ביקש שוב שלא לעורר שום רעש, ושלח לקרוא מיד לרב המקומי. הרב הגיע, ואז הכניסו אותו לחדר מיוחד עם בני הזוג, ושם סידרו מיד גט עבור האישה. לאחר מכן סיפר האיש את סיפורו: "לפני כמה שנים עזבתי את אשתי ואת בניי, והלכתי לרוסיה, הרחק מכל מושב של יהודים והתעשרתי מאוד. בדרך כלל, מי שהולך למקומות הללו ועוסק במסחר מצליח מאוד. כי האנשים המקומיים הם פשוטים ומגושמים, ולא מתמצאים בענייני משא ומתן. לצערי ירדתי במצבי הרוחני. באחד הימים, כשחזרתי מהשוק לביתי, פגשתי יהודי אחד שאמר לי: 'בעריל, השארת אישה וילדים. כעת הגיע הזמן שתחזור ותכתוב לה גט!'. לאחר שסיים את דבריו, נעלם כלא היה. התפעלתי מאוד מהאירוע, אבל לאחר מכן לא שמתי ליבי לכך.

"עברו כמה ימים נוספים, ושוב חזר המחזה על עצמו. כשחזרתי מהשוק אל ביתי, הגיע מולי אותו יהודי עם המקל בידו. הוא אמר לי אותם דברים, הפעם ברוגזה, ומיד נעלם ואינו. אז הבנתי שאין זה צחוק כלל. התחלתי לחשוב לאן עליי ללכת, כי אין לי שום מושג, היכן נמצאת אשתי. גמרתי בלבי שאם יבוא אלי אותו יהודי פעם נוספת, אשאל ממנו להיכן ללכת כדי לפגוש את אשתי ולתת לה גט. כעבור מספר ימים, חזר המחזה בפעם השלישית. בעת שיצאתי מהשוק בדרכי הביתה, הגיע מולי אותו יהודי, ואמר לי אותם דברים, שאמר לי בפעמים הקודמות. לאחר מכן הגביה עלי את המטה אשר בידו, וצעק עליי: 'בעריל, סע מיד לתת גט לאישה, ואם לא, אפוצץ את גולגולתך במקל זה!'. שאלתי אותו בפחד: 'לאיפה אסע?'. השיב לי: 'סע לליובאוויטש!'.

"מעולם לא שמעתי שם של עיירה כזו, אבל הבנתי, כי כאשר אתקרב למקום ישוב של יהודים, ודאי יאמרו לי היכן היא נמצאת. בלילה לקחתי עימי כסף מזומן, ויצאתי מביתי לדרכי הבלתי נודעת. כך הלכתי ממקום למקום ומעיר לעיר, עד שהגעתי למושב יהודי והתחלתי להתעניין היכן נמצאת העיירה ליובאוויטש. המקום היה כבר די ידוע ומפורסם, וכך ידעו לכוון אותי להיכן ללכת. המשכתי לנסוע במשך שבועות, עד שהגעתי לכאן. כאשר נפתחה דלת הרבי, וראיתי את פניו, הכרתי, שהוא היהודי עם המקל ביד, שאותו ראיתי בעיר מגורי. נבהלתי מאוד, ולכן התעלפתי". עוד סיפר האיש: "לאחר גמר מתן הגט, נכנסתי שוב אל הרבי, ושאלתי אותו: 'רבי, מה עלי לעשות?'. השיב לי הרבי: 'תחזר על הפתחים!'. וכך היה, שהאיש הלך ונדד ממקום למקום, וחיזר על פתחי הבתים. הוא סיפר לחסידים, שקירבוהו כל מה שאירע לו, ובסופו של דבר זכה לתקן את אורחותיו.

בחורף ה'תקנ"ט (1799) בהיות הרבי כבן תשע שנים, חשק מאוד להיות בין השומעים דברי חסידות בלילי שבתות ולא הניחו לו. הוא נתחנן לפני סבו בעל התניא ולא הועיל. הוא הצטער על זה מאוד, והתחכם למצוא דרך בה יוכל לשמוע את דברי התורה, שאומר סבו בלילי שבת. דירת הסבא היתה משני בתים, שבכל אחד מהם שני חדרים, ושני כתלים חיברו את הבתים. בבית אחד גרו בני ביתו של רבינו הזקן ובבית השני דר רבינו הזקן בעצמו. מחדר הראשון היו שליבות לעליה שעל גבי חצי הבית הזה. בחדר שלפני חדר מושב בעל התניא היה תנור גדול (שגם היו אופים בו מזמן לזמן) אשר פי התנור היה בחדר החיצון, וכותל התנור נכנס לחדר, שבו ישב הסבא. התחכם הרבי ה'צמח צדק' והתחבא בתנור והיטה אזנו ושמע אימרות רבנו הזקן, כך נמשך הדבר מספר שבתות.

פעם אחת היה קור עז, וקראו לנכרי להסיק את התנור, והתחיל להניח העצים. כשהתחיל להניח העצים וראה שאין נכנסים בנקל כל כך, סידר העצים בקירוב אל פי התנור והדליקם, וכרגע נתמלא הבית עשן, והתחיל לדחוק העצים הבורעים פנימה יותר, אך כשראה שאי אפשר, הוכרח לכבותם ולהוציאם, לראות מפני מה אין העצים נכנסים לתנור עד הכותל, וראה, כי נער בתנור, ויצעק צעקה גדולה, שנשמעה גם בחדר רבינו הזקן, וגם בבית הדירה השני. נבהלו כולם לגודל הצעקה. בהיות הבית מואר רק בנר קטן וגם עשן העצים שכיבה הנכרי היה מחניק, לא היה אפשר ברגע הראשון להכיר, מי הוא הנמצא בתנור. אך אחר כך ראו, כי זה הרבי ה'צמח צדק', ואז נודעה התחכמותו במקום מחבואו.

הרבנית הצדקנית מרת רבקה - אשת הרבי מהר"ש - סיפרה, ששמעה מהסבתא מרת שיינא (אשת רבינו האמצעי), אשר באותו מעמד אצל חמותה הרבנית סטרנא (אשת רבינו הזקן): **כשהוציאו את הילד מהתנור, היה רועד כולו.** הרבנית סטרנא צעקה לבעלה רבינו הזקן: "היה עלול להתרחש אסון. לאנשים אחרים אתה מרשה להיכנס, ואילו כשנכרך התחנן- לא הרשית לו". אמר לה בעל התניא: "משה רבינו הגיע להר סיני על ידי אש (ראיית לבת האש שבסנה) וזכה שעל ידו יהיה מתן תורה. תורה 'לוקחים' רק במסירות נפש. הוא יהיה בריא ויארץ ימים". (מתוך תולדות אדמו"ר הזקן)

הודי אחד מחסידיו, שהיו לו בנים ורצו לגייסם לצבא הרוסי פנה אל רבינו בבכיות והתחנן שהרבי יפעל ישועה, שלא יגויסו. אמר לו הצדיק: "וכי שר במלוכה אני, שאתה פונה אלי?" ראה החסיד, שהצדיק משתמט ממנו, פרץ בבכי ואמר: "רבינו, אני נוסע אליכם תמיד, וחוזר על התורה שלכם - מדוע הנכם משיבים את פני ריקם?" אמר הצדיק: "האומנם, חוזר אתה על חידושי התורה שלי?". השיב החסיד, כי יודע הוא מאמרים רבים משלו בעל-פה. הורה ה'צמח צדק' לנסוע לעיר פלונית ולגשת ליהודי מסוים אשר עוסק בזה, שהוא יעזור לו. תמה החסיד: "רבינו, והלא אין הוא מכיר אותי?" השיבו הצדיק: "אל דאגה, סע אליו תיכף ומיד, והוא יעזור לך".

כשהגיע החסיד לאותה עיר כבר היה מאוחר מאוד. הוא בירר לכתובתו של אותו יהודי והמתין בחוץ. באשמורת הבוקר, כששמע רחש נקש על הדלת. פתח לו אחד המשרתים. כשנכנס ראה את בעל הבית מסתובב כסהרורי. פנה אליו בעל הבית ושאל מהיכן הוא ולשם מה הגיע?" סיפר לו החסיד את מטרת בואו. נענה בעה"ב ואמר: "אומנם קשה עליי הדבר, אבל חייב אני לעזור לך. שמע ואספר לך, את אשר אירע לי הלילה. אך שכבתי לישון, הגיע אלי הצדיק ואמר לי: **יבוא אליך חסיד מעיר זאת, ותראה להשתדל בשבילי!** לא ייחסתי חשיבות רבה לדבר, ונשכבתי לישון. **לא הספקתי להירדם, שוב הופיעה לנגדי דמותו של הצדיק להזהירני שאשתדל בשבילך - וכך הטריד את מנוחתי הצדיק כל הלילה, ולא יכולתי להירדם. על כן, כשראיתיך, ושמעתי מאיזו עיר אתה - הבנתי שראיתי חיזיון אמיתי!**

היא נראתה מסכנה ואומללה. פניה העידו, שעולמה חרב עליה. שום חיוך לא עלה על דל שפתיה. כולם כינו אותה בכינוי המזעזע "העגונה". במשך תקופה ארוכה היא חיה בגפה מבלי לדעת היכן בעלה ברח, ומדוע הוא מסרב לתת לה גט. יום אחד, החליט שוחט העיירה, שרחמיו נכמרו על העגונה, לעשות מעשה: הוא פנה אליה בבקשה שתבוא להתגרר בביתו יחד עם אשתו וילדיו. בכך קיווה שבנוסף למשכורת הצנועה, שתקבל על העזרה שתגיש לבני ביתו, היא גם תצא מבדידותה, עריהתה ויגונה.

העגונה נעתרה לבקשה, ואולם דמעתה עדיין לא משה מעינה. במשך כל תקופת שהותה בביתו של השוחט, היא המשיכה לשאת תפילה ליושב במרומים, שיתיר אותה מכבלי עגיונותה. יום אחד, כאשר ירדה לנהר כדי לכבס, הבחינה בחייל שנכנס למים. לתדהמתה החייל החל לטבוע בנהר ולא הייתה היכולת ביד איש להושיעו. כשכולה נסערת, נפעמת, ונרעשת מהחיזיון חזרה לבית השוחט ובשורה בפייה: "מצאתי את בעלי". כששאלה: "היכן הוא?" סיפרה על החייל שטבע, ועל כך שהיא זיהתה בוודאות, שמדובר בלא אחר מאשר בבעלה.

השוחט נטלה מיד לרבה של העיירה, כדי לראות אם אכן על פי עדותה ניתן יהיה להתירה מנטישתה. הלה ביקש סימנים מובהקים והעגונה סיפרה. רב העיירה ניגש אל גופת האדם ואכן כפי שסיפרה העגונה - כך היה. היות שחשש לפסוק לבדו ביחוד כאשר מדובר באשת איש, ביקש לפנות אל ה'צמח צדק'. הימים היו ימי ערב חג הסוכות. השוחט שבביתו התגוררה העגונה, התכונן לשהות בחג במחיצת ה'צמח הצדק". כשנודע על כך לרב, החליט לשגר מכתב באמצעות השוחט. השוחט המתין לרגע הנכון, שבו הוא יוכל למלא את המשימה שהוטלה עליו ויוכל להיכנס לצדיק, אך אותו הרגע בושש מלבוא. לבסוף החליט לפנות לבנו של האדמו"ר, ר' ישראל נח שהיה מפורסם בגאונותו בתורה. בנו בחן את הממצאים ואמר לשוחט, שלאחר החג יכנסו אל אביו.

לאחר החג, נכנס השוחט בלוויית בן האדמו"ר לחדר הרבי והגיש בידיים רוטטות את מכתבו של רב העיירה. ה'צמח צדק' עיין במכתב ואמר מיידית: "היא נתלתה בחייל וסתם טוענת שהוא בעלה!". השוחט רעד כולו מדברי הצדיק וכשה'צמח צדק' הבחין במה שעובר השוחט, חיך לעברו ואמר: "**אל דאגה, לבסוף הוא יגיע!**". תקופה קצרה לאחר מכן, חלתה העגונה ואושפזה במצב קשה בבית-הרפואה. מחלתה החמירה מיום ליום ונראה, שנשקפה סכנה ממשית לחייה. ואז, היא ביקשה, שרבה של העיירה יבוא לבקרה בליווי השוחט. **שם התוודתה, כי אכן בדתה את הסיפור בליבה ולא מדובר היה בבעלה.** תוך כדי שהם המומים מדבריה, יצאו מחדרה של החולנית, לא לפני שאיחלו לה רפואה שלמה. והנה, מספר ימים לאחר מכן השתפר במפתיע מצבה של האישה, והיא התרפאה לגמרי.

עברו מספר שבועות והגיע חג החנוכה. בוקר אחד נשמעו נקישות בשער ביתו של השוחט. כשפתח את הדלת, הבחין ביהודי, שהיה מוכר לו. שאלו בעל הבית: "מי אתה?" השיב לו האישי: "**אני בעלה של האישה שמתגוררת בביתך.** מאז חג הסוכות, בכל לילה הופיע בחלומי יהודי הדור פנים שזקן לבן מעטר את לחייו. **מראה פניו כשל האדמו"ר ה'צמח צדק'** ומתרה בי, שעלי לחזור מיד לאשתי ולהתיר אותה מעגיונותה. בתחילה חשבתי, שחלומות שווא ידברו, ואין בהם ממש. אבל מכיוון שהחיזיון נגלה אליי בלילה שוב ושוב, הבנתי, שיש דברים בגו ולכן החלטתי לבסוף למלא את ציוויי של האדמו"ר. ברצוני כעת לעשות תשובה על כל עוגמת הנפש שהסבתי לה. אני מקווה, שהיא תקבל את סליחתי. **בחג הסוכות בשנה שלאחר מכן, הכניסו האשה ובעלה בן בבריתו של אברהם אבינו.**

הגאון רבי עזרא הדאיה זצ"ל: נולד בשנת ה'תר"ע (1910) בירושלים. בילדותו למד בבית-המדרש 'דורש ציון'. כבר אז בלט בשקדנותו העצומה והיה מתמיד בלימודו עד השעות הקטנות של הלילה ונבאו לו גדולות. לאחר מכן למד תקופה קצרה בסמינר והצטיין שם בלימודיו. סמוך לפתיחת ישיבת 'פורת יוסף' עבר ללמוד שם, ולמד בה כשלושים שנה. השתלם גם במלאכת השחיטה, אך עדינות נפשו לא אפשרה לו לעסוק בכך באופן מעשי. עם הזמן התמנה כמגיד שיעור קבוע בישיבת 'פורת יוסף'. בהמשך שימש גם כמגיד אצל הרה"ג בן ציון חי עוזיאל בישיבת 'שערי ציון'. שימש כמורה ללימודי קודש בביה"ס 'דורש ציון'. היה מבאי ביתם של ר' אברהם יצחק הכהן קוק ור' איסר זלמן מלצר והרב עוזיאל. בשנים ה'תש"ו-ה'תש"י (1946-1950) שימש כרב בשכונת נחלאות בירושלים. משנת ה'תש"ז עד ה'תש"א (1947-1951) שימש כדיין בבית-דין צדק לעדת הספרדים. עם הקמת המדינה התמנה מטעם הרבנים הראשיים כחבר ועדה לביורור הלכתי בענייני שמירת השבת במדינה היהודית. היה מחכמי ארם צובה (חלב שבסוריה) וחכמי ארץ ישראל. החל משנת תש"ד (1954) כיהן כרב של המעברות 'הר טוב' ובית-שמש. לאחר מכן התמנה כדיין בחיפה ועבר להתגורר בה. במשרה זו שימש כעשרים וחמש שנים עד לפטירתו בי"ד ניסן ה'תש"מ (1980). חי כ-70 שנים. ציונו בהר-המנוחות גבעת שאול בירושלים.

אביו: ר' שלום הדאיה (ראש ישיבת המקובלים 'בית-אל'). **אחיו:** ר' עובדיה הדאיה (מח"ס שו"ת 'ישכיל עבדי'). **רבותיו:** ר' חיים אלבוחר, ר' בן-ציון מאיר חי עוזיאל (הראשל"צ- רבו המובהק). ר' חזקיהו שבתאי (רבה של ירושלים). **ילדיו:** ר' יעקב, ר' אביגדור, מרת שרה (מטלון), מרת רחל (קצין), מרת אביגיל (פדלון), מרת לבנה (אשר), מרת שושנה (הלפר), מרת נאווה (קרמר). **מתלמידיו:** ר' חיים דוד הלוי, ר' משה הדאיה, ר' דיין מצפת ועוד רבים. **מספריו:** **ינחלת עזרא**- שו"ת על ארבעת חלקי שו"ע, חידושים על הש"ס ועל הרמב"ם, דרושים והספדים **יפניני אבות**- פירוש על מסכת אבות.

הדרת פנים הייתה לו, וכל הרואה אותו כרואה פני מלאך. פעם אחת נקראו פועלים לבא לתקן בבית. אחד הפועלים נכנס לחדרו של אבא ז"ל, **עם כניסתו נרתע לאחור,** ביראת כבוד ובקול רועד אמר לחברו הפועל: **"ראיתי את אליהו הנביא"**. אכן פניו הקרינו אור יקרות.

חיי קדושה, סיגף עצמו בצומות בתעניות דיבור. נהג לעשות בחצר הבית "גלגולי שלג". אציל רוח וגדול במידות היה. בעל חוש הומור. בישיבות ובדיונים גילה תבונה פקחות רבה ותפיסה בהירה ומהירה. היה מקורי בפתרון בעיות עדינות. **ידע להתאים את עצמו להמוני העם עימם נהג באהבה ובסבלנות.** נהג להתפלל בבתי-כנסת של כל קהילות ישראל, ספרדים ואשכנזים. **כל מעשיו היו לשם שמים,** בענווה בהשקט ובתום לבב, ללא פרסום וגאווה. היה מצניע גדול ידיעתו בתורה ולא היה מתגאה בלימודו. היה צנוע בכל דרכיו, לכבוד שמו יתברך. היה מצניע את מעשיו הטובים, השתדל למעט מדמותו לא גילה ממעשיו לאחרים. **חכם היה להעלים ולהסתיר את חסידותו אפילו מאנשי ביתו.** ניצל את זמנו בכל עת. בקיאותו הייתה עצומה בים התלמוד והפוסקים, בדרוש בהלכה ובקבלה. בעל זיכרון מצוין. זכה לסייע כמה וכמה פעמים את הש"ס כולו וידע בעל-פה מסכתות רבות.

השתדל שלא להטריח את בני ביתו. גם כאשר כל בני הבית בקרבתו, **מעולם לא ביקש להגיש לו דבר, אלא קם ונטל בעצמו את מבוקשו.** כשהיה רואה אדם העובר עבירה, עם כל זה לא הרחיקו אלא קרבו בתקווה להחזירו. לבו התמלא רחמים על כל יהודי קשי גורל. הקדים שלום לכל אדם. בין תלמיד חכם ובין עם הארץ. כיבד כל אדם גדול וקטן, התנגד לכל מחלוקת וקטטוב. תמיד שאף לשלום. ושאירתו זו באה לידי ביטוי בשבתו על כס הדיינות הרבני בחיפה. מאות הזוגות ופרקליטיהם שהופיעו בפניו בסכסוכים שונים בענייני מזונות, שלום בית, גירושין, מצאו בו מי שנאבק להצלת שלום בית.

להלן סיפור מופלא ביותר המובא בספר **'נחלת עזרא':** הגאון ר' עזרא הדאיה זצ"ל, בהיותו דיין בירושלים, נהג לכנס ביום הכיפורים מניין של פשוטי עם רחוקים מתורה ומצוות, והוא עצמו עבר לפני התיבה במתיקות ובבכיה והחדיר בלבם הרהורי תשובה. כשהתמנה כאב-בית-הדין בחיפה, ביקש להתפלל אף כאן לפני התיבה. לפיכך, פנה להנהלת בית-הכנסת ונענה ברצון, **מלבד אחד העסקנים הבולטים בחיפה, ממתפללי בית-הכנסת שהתנגד לכך נמרצות ולא הסכים שהרב יתפלל לפני התיבה.** קיבל ר' עזרא את הדין על עצמו, **אולם הצטער צער גדול שלא יהיה לו מקום תפילה בו יכול להתפלל כמנהגו.**

בלילה, הופיע אביו של אותו גבאי (שנפטר לבית-עולמו) בחלומו של ר' עזרא, **וביקש ממנו שימחל לבנו ולא יקפיד על שמנעו ממנהגו ומפתיחת ליבותיהם של השומעים לתשובה נרגשת.** עוד הוסיף ואמר לרב, שהוא **עומד להופיע גם בחלומו של בנו, ולהסביר לו את חומרת מעשיו ולצוות עליו לבקש מחילה.** למחרת השקם בבוקר עם שחר, נשמעה נקישה על דלת ביתו של ר' עזרא. בפתח עמד אותו גבאי, פניו חיוורות ופניו נפולים וביקש סליחה מהרב על שמנעו מלעלות חזן. לתדהמתו הרבה ענהו ר' עזרא: **"עכשיו באת? לאחר שהטרחת את אביך ממנוחתו!?"** חוורו פניו של הגבאי ושאל את הגאון מניין הוא יודע שאביו הופיע בחלומו? סיפר לו רבנו כי אביו הופיע גם בחלומו שלו באותו הלילה.

רבינו קיבל את ייסוריו באהבה גמורה וללא טרוניה כלל ועיקר, הרב ראה בהם דרך למירוק עוונות וחטאים, ונשא את ייסוריו בשתיקה ובדומיה. הביטוי **"כפרת עוונות"** היה שגור על פיו בכל עת ובכל שעה. כך יצאה נשמתו מזוככת מכל חטא ועוון. בימי חוליו הרבה בלקיחת תרופות וזריקות. באחד "מהפתקים" שנשארו בין כתבי ידו, מצא בנו ר' יעקב כתוב בזה הלשון: **"לקחתי שבעה רפואות וערבבתי אותם יחד ואני שותה מהם"**. **אחד:** הביטחון בה', שהקדוש ברוך הוא ברגע אחד יכול להצילנו "לב מלך ביד ה'". **שני:** התקווה והתוחלת, שתמיד אדם יסבול ויקווה. **שלישי:** עוונותי גרמו לי הצרות האלו, ואם כן למה אתרעם? **רביעי:** אם לא אקווה, מה אני יכול לעשות? **חמישי:** יודע אני כי לטובתי הקב"ה מייסר אותי בעולם הזה, כדי שאזכה לעולם הבא. **שישי:** שאני שמח בחלקי שיכול להיות שהייתי בצרות יותר, שהיו מכים אותי בשוטים או בייסורים אחרים, ואם עכשיו מאכילים אותי לחם שעורים, ואם לא היו נותנים לי כלל, מה הייתי יכול לעשות? **שביעי:** ידעתי שתשועת ה' כהרף עין, והוא יצילנו מצרותיו וירפאני ממכאובי, ולכן אני סובל הכל בשמחה.

הגאון הרב אשר ישעיה רובין מרופשיץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תקל"ה (1775) בוורשה. משחר ימיו ישב באהלה של תורה, תוך כדי התמדה ויגיעה רבה והתפרסם כעילוי גדול. מעולם לא יצא מד' אמות של תורה ועבודה. בנעוריו זכה להכיר וללמוד מפיהם של צדיקי הדור ולהסתובב במחיצתם, ביניהם ה'חוזה מלובלין', המגיד מקוזניץ, הרה"ק מרימינוב, והרה"ק מאפטא זיע"א. בשנת ה'תקפ"ז (1827) נפטר חותנו, האדמו"ר ר' נפתלי צבי הורביץ מרופשיץ, ורבינו התחיל לשמש כאדמו"ר במקומו כאשר רוב החסידים נהרו לפתחו והמשיכו את ההנהגה אצלו. שמו הקדוש התפרסם בכל קצווי הארץ. אלפים נהרו לחסות בצל קדשו, ובראשם עמודי העולם. גדולי צדיקי הדור התבטאו נוראות ונשגבות על גודל קדושתו ורום מדרגותיו.

מפורסמת התבטאותו של האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז שאמר על רבינו כי **"הוא אור העולם"**. תלמידו הרה"ק ר' שלום מקאמינקא אמר על רבינו: "לקחת שלום מידי הקדושות של רבי אשר - כדאי ללכת אפילו שלוש מאות מיל ברגל רק לזכות לאחוז בידיו הקדושות". **ענוותן מופלא. בעל רוח-הקודש. ידע מתי יפטר וגם רמז על כך.** כשהגיע לראשונה ל'חוזה מלובלין' אמר שהוא 'קורבן פסח יפה' ואכן נפטר בערב פסח, י"ד ניסן ה'תר"ה (1845). חי כ-70 שנים. בנו ר' מנשה מילא את מקומו כאדמו"ר.

אביו: ר' אליעזר ליפמאן (היה צדיק נסתר והתפרנס ממלאכת החייטות). **אמו:** מרת פרומט (בת האדמו"ר ר' אשר הורוביץ-אב"ד נארול מנאראל, נכדת הגה"ק מהר"ם מטיקטין). **אישתו:** מרת רייצא (בת האדמו"ר ר' נפתלי צבי הורביץ). **מרבותיו:** הגאונים האדמו"רים ר' יעקב יצחק הורוביץ (ה'חוזה מלובלין'), ר' אברהם יהושע השיל (ה'אוהב ישראל' מאפטא), ר' ישראל הופשטיין מקוז'ניץ, ר' מנחם מנדל מרימינוב, ר' מרדכי דוד מדאמבראווא, ר' ישראל פרידמן מרוז'ין. **מתלמידיו:** האדמו"רים הגאונים ר' שלום מקאמינקא, ר' חיים הלברשטאם מצאנז, ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב, ר' יצחק אייזיק מקאמרנא, ה'יטב לב' מסיגוט, ר' אליעזר מדזיקוב, ר' משה מראזוואדוב, ואחיו ה'אמרי נועם', ר' אהרון אפשטיין (בן ה'אמור ושמש'). **ילדיו:** ר' מנשה (מילא את מקום אביו ברופשיץ), ר' אהרון (רב ברימינוב), ר' אלימלך (רב בסוקולוב פודלסקי), ר' מנחם מענדל (רב בגלוגוב), ר' יחיאל (רב בקולבסוב), מרת חנה (נישאה לר' משולם פייבוש האלפרין מברז'אן), בת נוספת (נישאה לר' יצחק רייך). **מספריו:** **אור ישע** - דברי תורה (יצא לאור כשלושים שנה לאחר פטירתו) **•תולדות אור ישע •שיחתן של עבדי אבות.**

תלמידו הרה"ג ה'קול אריה' נסע לרבינו עם אחוזת מרעיו בעגלה. אך יצאו מהעיר, כלב גדול רדף אחריהם ונבח כשעה עד שהאנשים שהיו בעגלה תמחו - על מה זה. ה'קול אריה' אמר להם: "הרי ידוע, כי מי שמלגלג על צדיקים, מתגלגל בכלב. הנה אנחנו נוסעים עתה לצדיק. בוודאי בכלב זה מגולגל איזה מלגלג על רבינו, ולכן צועק אחרינו". העגלה עברה בטעות על הכלב והרגה אותו מיד. הדבר היה לפלא גדול, מכיוון שהכלב היה גדול. כולם הסכימו ואמרו: "כנראה, שהיה לו בזה תיקון". כשהגיעו בני החבורה לרופשיץ, והלכו לקבל את פני רבינו, פתח דבריו אליהם בזה הלשון: "אברכים, היודעים אתם, כי מה שהעולם אומרים שמי שצוחק על צדיקים מתגלגל בכלב הוא אמת". כאשר שמעו זאת מפורש יוצא מפה קודשו הבינו מיד את כוונתו, והתבוננו ברוב גודלו ומדריגתו של הצדיק, אשר אין נסתר מנגד עיניו.

הגה"ק מביקסאד זצ"ל סיפר שהגה"ק ר' חיים יוסף גוטליב זצ"ל מסטראפקוב היה פעם אצל רבינו. הוא הזכיר את זוגתו שהיתה מעוברת ושאל את רבינו: "איזה שם אקרא אם יוולד בן זכר?". רבינו השיב: "אפרים". שאל שוב: "איזה שם אקרא אם אשתי תלד נקבה?". השיב: "מנשה". ר' חיים יוסף תמה על התשובה, אבל בסוף אשתו ילדה תאומים, ור' חיים יוסף קרא לאחד מנשה ולשני אפרים.

הרה"ק משינאווא אמר פעם לרה"ק בעל 'ערוגת הבושם': "אספר לכם על רוח הקודש של רבינו. כשהייתי אברך סמוך על שולחן חותני זקני בעל ה'ישמח משה' זיע"א בעיר אוהעל, נסעתי פעם אחת בימים נוראים לרופשיץ. הייתי שם עד אחרי סוכות. באיסרו חג סוכות רבינו בא לביהמ"ד ושאל: "האם יש מישהו מאונגארן?". הראו לו עלי. שאל אותי: "האם שמעת דבר מפרשבורג?". השבתי: "לא שמעתי דבר". לא הבנתי על מה ירמזו הדברים. למחרת רבינו בא עוד הפעם לביהמ"ד ושאל: "האם שמעו דבר מפרשבורג?". אף אחד לא הבין את כוונתו ולא השיבו דבר. **לאחר מכן נודע שביום זה נפטר הגה"ק מן בעל ה'חת"ם סופר' בפרשבורג והבינו למפרע מה היתה כוונת רבינו.**

איש אחד בא אל רבינו ושהה אצלו במשך מספר שבועות. האיש אמר בליבו: "זה זמן רב שאני יושב פה, ואני חפץ לנסוע לביתי. הרבי לא אמר לי עדיין איזה דרך לעבודת הבורא יתברך שמו". האיש הלך בבוקר לחדר של רבינו כדי לשאול אותו מה הדרך לעבודת הבורא. האיש נכנס לחדר ומצא את רבינו הולך בחדרו אנה ואנה כדרכו בקודש. רבינו פתח תיכף את פיו הקדוש ואמר: "כתוב: 'וַיִּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל' (דברים לא, א). וכי משה הלך לבית של כל אחד ואחד ואמר לו את דבר ה' הפירוש הוא כך: 'וילך משה' - משה הלך בחדרו אנה ואנה בדבקות. 'וידבר' - בזה דיבר מחדרו אל כל אחד ואחד". האיש נסוג מיד אחורה שהרי קיבל את התשובה מפי רבינו כי ע"י שהצדיק עובד ה' בחדרו, אור עבודת השם מאיר לכל אחד ואחד בליבו. בספר 'אמרי יהודה' שכתב נכדו של רבינו, הרה"ק ר' אריה יהודה לייבוש מברעזאן, מביא את הסיפור הנ"ל ומוסיף: "מובן מאילו, שיש תנאי אחד בדבר, כי רק מי שרוצה לקשר את עצמו עם הצדיק אז מאיר מזה לזה. אבל מי שאינו מקושר לצדיק - אי אפשר לקבל ממנו הארה".

רבינו לא רצה בשום אופן שיספרו ממנו מופתים. פעם אחת בא אליו אחד, שהיה זקוק לישועה גדולה, והזכיר את עצמו לרבינו. הצדיק בירך אותו בדבר ישועה ורחמים, וה' היה בעזרו שניצל מהצרה. חבריו יעצו לו, שיסע שוב לרבינו ויביא לו מתנה הגונה ופדיון נפש, וכן עשה. כשהגיע לבית הצדיק, נכנס לקודש פנימה וסיפר לו על הישועה, שנעשתה לו והגיש לו את המתנה. לפתע ראה האיש, שפני רבינו השתנו, אזיל סומקא ואתי חורא. רבינו סגר את הדלת בעדו, והשליך את עצמו לארץ בבכיה גדולה וצעק: **"ריבוננו של עולם הרי ביקשתי ממך שלא יספרו ממני מופתים"**.

הגאון הרב אברהם יפה'ן זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ו (1886). בצעירותו למד בישיבות סלוצק וקוברין וכן אצל הגאון הרב זלמן סנדר כהנא שפירא. בשנת ה'תרס"ז (1907) כשהיה בן עשרים עבר לנובהרדוק, שם התקרב לגאון הרב יוסף יוזל הורוביץ ('הסבא מנובהרדוק'). בשנת ה'תרע"ג (1913) נישא לבתו של רבו, 'הסבא מנובהרדוק'. בשנת ה'תרע"ד (1914) חמיו שלח אותו לברנוביץ' כדי שייסד שם ישיבה בשיטת המוסר של נובהרדוק. ב-י"ז כסליו ה'תר"פ (1919) חמיו נפטר ורבינו התמנה תחתיו כראש הישיבה המרכזי וכממשיכו בהנהגת שיטת המוסר של נובהרדוק. למרות האיסור שהטילו השלטונות הבולשביקים, המשיך ללמד תורה בתנאי מחתרת וגם נאסר בשל כך למשך כחודש. בהתייעצות עם מרן רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ('החפץ חיים') הישיבה הועברה לביאליסטוק שבפולין (גם שאר ישיבות נובהרדוק ברוסיה עברו לערים שונות בפולין - מזריטש, ורשה ופינסק). בשנת ה'תרפ"ט (1929) ביקר בארץ ישראל וייסד ישיבה בתל אביב יחד עם עמיתו הגאון הרב הלל ויטקינד. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה העביר את הישיבה מביאליסטוק לווילנה. רבינו קיווה לעלות לארץ ישראל הוא נסע דרך סיביר לשאנגחאי שבסין. בסוף שנת ה'תש"א (1941) הגיע לארצות הברית. שם יסד יורק את ישיבת 'בית יוסף' בניו יורק. בשנת תשכ"ד (1964), עלה לישראל והתגורר בירושלים, שם יסד מחדש את ישיבת 'בית יוסף'. נפטר ב-י"ד ניסן ה'תש"ל (1970). חי כ-84 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים סמוך לציון חמיו.

אביו: ר' אשר צבי. **ילדיו:** ר' יעקב חיים (ראש ישיבת 'בית יוסף' בניו-יורק. מח"ס 'נר משפט' על מסכת סנהדרין), ר' אהרון (ראש ישיבת חברון בירושלים). **חתנו:** ר' יהודה לייב נקריץ (מישיבת נובהרדוק). **מרבתי:** הגאונים ר' זלמן סנדר כהנא שפירא, ר' יוסף יוזל הורוביץ ('הסבא מנובהרדוק'). **מתלמידיו:** בנו, ר' אהרון. מרן הצדיק ר' יעקב ישראל קניבסקי (הסטייפלר. מח"ס קהילות יעקב על התלמוד. ממנהיגי הציבור החרדי-הליטאי בישראל). הגאון ר' אליעזר בן ציון ברוק (מנהלה הרוחני של ישיבת נובהרדוק בתל אביב. ראש ישיבת נובהרדוק בירושלים). **מספריו:** **המוסר והדעת** - שיחות מוסר **ידרך איתן** - שיעורים על מסכתות הש"ס.

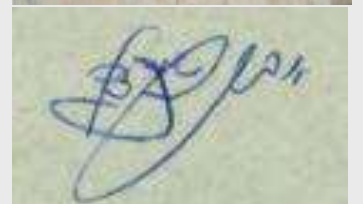

הגאון רבי שלמה קניבסקי שליט"א ראש ישיבות 'קרית מלך' ו'תפארת ציון' סיפר אודות רבינו זצ"ל. את הסיפור שמעתי בעצמי מר' שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, ששמע מבעל המעשה בכבודו ובעצמו: באחרית ימיו, רבינו התגורר בארה"ב. כאשר נכדתו באה בברית הנישואין, הזמננו כל גדולי ישראל לשמחת החתונה. היו שם ר' יעקב קמינצקי, ר' משה פיינשטיין, ר' אהרן קוטלר זצ"ל ועוד גדולי תורה רבים ממאורי עולם התורה. מטבע הדברים, חלוקת ה'כיבודים' בחתונה היתה משימה מורכבת: גדולי ישראל רבים ושבע ברכות בלבד! מחשבה רבה הוקדשה לנושא, כדי שלא לפגוע בכבודו של איש חלילה.

למרבה ההפתעה, באחת הברכות כווד יהודי פשוט, בלתי מוכר, אשר אולי הוגדר ל'רב' על פי אמות המידה שהיו מקובלות באמריקה של אותם הימים, אולם בוודאי לא נמנה על השורה הראשונה של גדולי ישראל שהשתתפו. אף אחד לא הכיר את אותו רב. שמו לא היה מפורסם, אולם הוא הזמין לברך את אחת הברכות תחת החופה! איש לא שאל שאלות. כולם הבינו שאם רבינו החליט לכבד את אותו יהודי בברכה – כנראה שחשבונות עמוקים עמדו מאחורי החלטה זו. היה הדבר לפלא בעיני רבים מהנוכחים ולא היתה תשובה למשתתפים. כפתרון התעלומה, בתו הרבנית סיפרה את המעשה הבא: שנים רבות לפני פטירתו, הגיע לרבינו יהודי שנמנה על תלמידיו בצעירותו, עוד בטרם הגיע לאמריקה. היהודי סיפר, כי עומד הוא לחתן את בתו, וביקש בכל לשון של בקשה כי רבי אברהם יכבד אותו וישתתף בשמחתו.

רבינו ניסה להתחמק. הוא הסביר כי הטלטולים קשים עליו בשל גילו המבוגר. אותו יהודי לא הרפה: הוא הפציר והתחנן, ביקש שוב ושוב, ואף הבהיר כי ללא השתתפותו של רבינו – שמחתו לא תהיה שמחה. בסופו של דבר, רבינו הסכים להשתתף בשמחה. היהודי השאיר הזמנה עם התאריך ומקום האירוע והלך. רבינו היה משוכנע, כי היהודי ידאג לו להסעה לשמחה. יום החתונה התקרב והיהודי נעלם... לרבינו לא היה כל ספק: הוא אמר שישתתף בשמחה, ועליו לשמור על מוצא פיו! ביום המיועד הוא הודיע לרבנית כי עליהם לצאת לנסיעה. כשעתיים לפני השעה היעודה יצאו לדרכם למקום האירוע. לא קלה היתה הדרך. מדובר בנסיעה בת שעה ויותר ברכבת הומה אנשים דלא מעלי. לאחר מכן בנסיעה של כמחצית השעה במונית. אולם רבינו לא נרתע. הוא אומנם לא הבטיח מפורשות, אבל אמירה-כהבטחה...

בשעה היעודה התייצבו בפתח של האולם. בעל השמחה, קידם את פניו של רבינו בשמחה רבה, הוא חזר שוב כי נוכחותו מעניקה לו את השמחה השלימה ביום הגדול, אולם בכך הסתכמה הכרת תודתו. הוא לא התנצל שלא דאג לתחבורה, הוא לא הציע הסעה בדרך חזר ואפילו בברכה הוא לא כיבד את רבו תחת החופה! הרבנית נפגעה מאוד. רבינו לא אמר מאומה. הוא שמח עם תלמידו, כיבד אותו בנוכחותו, בירך מזל טוב וחזר לביתו באותה הדרך בה הגיע: מונית ורכבת. רבינו היה מוטרד כי במקום כלשהו בעומק הלב, יש לו קפיידא. הוא לא כעס, הוא לא נפגע, אבל משהו בכל זאת כנראה נגע בו. כיצד ממגרים מהלב את אותו שמץ של קפיידא? כיצד מוודאים כי הלב יישאר צח ונקי, ושלא ישאר בו אפילו דקה מן הדקה של 'עלבון' או 'כעס'? לרבי אברהם היה פתרון: הוא החליט לכבד את אותו יהודי בברכה תחת החופה, בשמחת נישואיה של נכדתו! יהודי זה הוא אותו 'רב' נעלם, אשר כווד בברכה בחתונתה של הנכדה.

הרב מרן שמואל הלוי וואזנר זצ"ל - נולד ב-ב' אלול ה'תרע"ג (1913) בווינה (אוסטריה-הונגריה). בצעירותו התבלט בשקדנותו כתלמיד בישיבת חכמי לובלין, בפולין. לפני השואה התחתן ולאחר הולדת בנם הבכור בשנת ה'תרצ"ט (1939) עלו לארץ ישראל והתגוררו בירושלים. למד בבית המדרש 'אוהל תורה' בירושלים והתמנה כרב בשכונת גבעת שאול. בשנת ה'תש"ז (1946) עבר לבני ברק, על פי הצעתו של החזון אי"ש, שם התמנה לכהן כאב"ד ומרא דאתרא בשכונת זיכרון מאיר. הקים את 'ישיבת חכמי לובלין', על שם הישיבה, שבה למד בצעירותו ועמד בראשה כראש הישיבה.

במשך שנות קיום הישיבה, התאגדו תלמידיו וחסידיו במסגרת קהילות 'שבט הלוי' ברחבי הארץ והעולם, העומדות תחת מנהיגותו והדרכתו. קהילות כאלה קיימות בבני ברק, ירושלים, אשדוד, אלעד, מודיעין עילית, ביתר עילית, בית שמש וארצות הברית. המוסדות כוללים בתי כנסת וכוללי אברכים. שימש כנשיא ועד הישיבות, ויו"ר וועדת הרבנים של המרכז הרפואי 'מעייני הישועה' וכן שימש כנשיא ומייסד קופות הצדקה קופת העיר וועד הרבנים לענייני צדקה, ונשיא ארגון הצלה גוש דן, כולל שומרי החומות ומכון אחיה. מחשובי פוסקי ההלכה. גאון. נודע בגאונותו המופלגת בכל מכמני התורה. בעל רוח-הקודש. העיד שכל מעשיו היו לשם שמים. רבים פנו אליו ונושעו. כל חייו פעל ועסק בתורה ולא דיבר מעולם על יהודי מילה רעה. מעולם לא נכנס למחלוקת. נפטר ב-ט"ו בניסן ה'תשע"ה (2015). חי כ-102 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: ר' יוסף צבי. **אימו:** מרת רחל שיף. **נשותיו:** מרת רבקה (זיווג ראשון- בת ר' מרדכי גלבר ראש הקהל בפרשבורג). מרת חנה יוטא לבית קאהן (זיווג שני- אלמנת ר' יעקב שמריה דייטש). **מרבותיו:** ר' שמואל דוד אונגר מנייטרא, ר' יוסף אלימלך כהנא מאונגוואר, ר' יהודה מאיר שפירא מלובלין, ר' שמעון מזליחוב, ר' יוסף צבי דושינסקי, ר' שמשון אהרון פולנסקי, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (החזון אי"ש). **מתלמידיו:** ר' משה שאול קליין (אב"ד חסידות ויז'ניץ), ר' יעקב מאיר שטרן (דיין בבית הדין של חסידות ויז'ניץ), ר' שלמה זלמן אולמן (אב"ד בבית הדין מודיעין עילית), ר' משה הלברשטאם (כיהן כדיין בעדה החרדית), ר' אברהם אלתר פולק (האדמו"ר מברגסאז). **בניו:** ר' חיים מאיר (ממלא מקום אביו), ר' יוסף צבי, ר' בן ציון יעקב (רב קהילת שבט הלוי ברמת בית שמש), ר' משה יהודה, ר' מרדכי אלימלך (רב קהילת שבט הלוי בבורו פארק), ר' אברהם אליהו (רב שבט הלוי במודיעין עילית). **חתניו:** ר' ישראל אונגר מסקוויורא, ר' אברהם יעקב איצקוביץ (רב קהילת שבט הלוי בירושלים). **מספריו:** **ישו"ת שבט הלוי** - 11 חלקים: דרשות, על הרמב"ם, על חנוכה, פורים, הלכות סת"ם, שמיטה **יחידושי שבט הלוי** - על התורה, על הש"ס **הליכות שבט הלוי** - פוסקים ומנהגים **יהגדת שבט הלוי** - על פסח.

בימי בחרותו של רבינו, בעת שלמד בישיבת חכמי לובלין, היה נהוג שם, שבשעה קבועה נכבים כל האורות בביה"מ, כדי שהבחורים ילכו לנוח בזמן. אומנם רבינו, שנפשו חשקה וכמהה ללימוד התורה, לא אבה להשלים עם 'גזירה' זו, ולכן חיפש וחיפש עד שמצא חלון ליד המדרגות בבניין הישיבה, שמשם בקעה קרן אור, ועל המדרגות היה עומד במשך שעות בכל לילה ולילה ולמד בהתמדה מופלגת!

כשלמד בישיבת חכמי לובלין, רבינו לא יצא מבניין הישיבה במשך זמן של יותר משנה ומחצה! פעם שאל מאן דהוא את רבינו, אם נכונים הדברים, ובאמת היה כך. חייך רבינו ואמר ברוב ענוותנותו: **"כך מספרים..."**

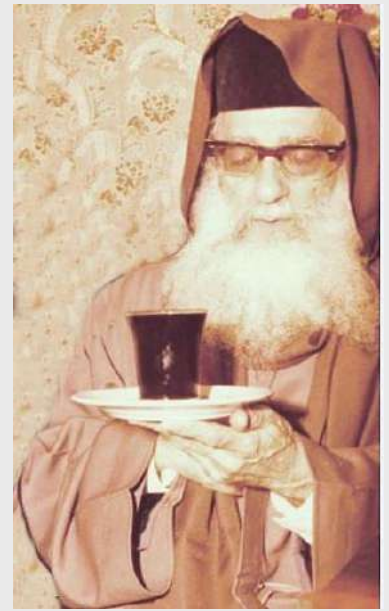
רבינו היה יושב ולומד כל יום מספר שעות לפני התפילה. בנו הגאון ר' חיים מאיר אמר, שאביו לימד והרגיל אותם, שאחרי השעה חמש בבוקר אין מה לחפש במיטה!

יפר נכדו, האדמו"ר שרגא פייבוש הגר (האדמו"ר מקוסוב בארצות הברית. נישא לנכדתו של רבינו, בתו של הרב חיים וואזנר), כי פעם אחת שהה אצל זקינו הגדול בעל "שבט הלוי". באותו הזמן רבינו היה בן יותר מתשעים שנה. השיחה אמר הנכד: "אולי נלך ביחד להתפלל במקומות הקדושים..." השיב רבינו: "אין לי זמן!". הרהיב נכדו עוז, ושאל בתימהון: "מה הפירוש?". הביט עליו רבינו בעיניו הטהורות ולא התנוכח איתו... ואז אמר לו דבר נורא, ובדבריו אלו ראו באמת, מה שעל לבו, וכה אמר לו: **"לא טוב ולא כדאי לצאת החוצה אל הרחוב כשאין צורך גדול בכך, כי ראייה אחת שאינה טובה יכולה לקלקל את כל עבודת ימי חייו של האדם!"**. יהודי גדול בישראל בן למעלה מתשעים שנה והוא מפחד לצאת החוצה לרחוב מחשש לראייה אסורה!

יפר הרה"ח ר' יודא לייב עקשטיין מחשובי חסידי נדבורנא-בני ברק, ששמע דבר נפלא מאחד המשמשים בקודש של רבינו: לפני כשנתיים כששהה ה'שבט הלוי' זי"ע למנוחת הנפש בשווייץ, שהה שם למנוחה גם האדמו"ר מנדבורנא שליט"א מבני ברק - שבאותה שנה החל לשמש באדמו"רות במקום אביו (ה'באר יעקב'). בבוקר התפללו שניהם תפילת שחרית באותו מניין. כשנכנס רבינו להתפלל, קם לכבודו ל"ק האדמו"ר מנדבורנא שליט"א. לאחר התפילה, אמר ה'שבט הלוי' למשמשי בקודש: "למחר אני רוצה להקדים ולבוא לתפילה בעשר דקות יותר מוקדם - טרם שיגיע האדמו"ר מנדבורנא שליט"א" - וכך הוה - ה'שבט הלוי' הקדים לבוא בעשר דקות, וכשנכנס האדמו"ר מנדבורנא - שהיה צעיר ממנו בהרבה שנים - קם מרן בעל "שבט הלוי" לכבודו...

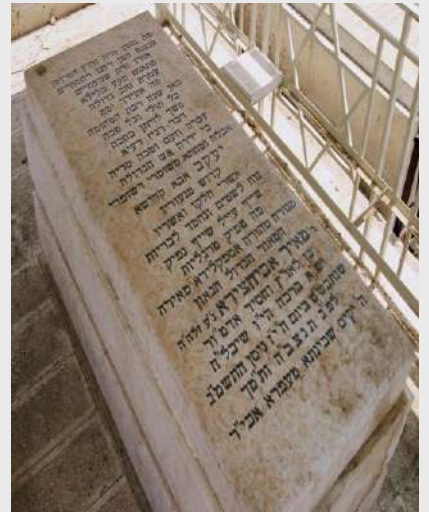
(הסיפורים מתוך 'נועם שיח' שיחות הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב לייקווד)

הרב הקדוש מאיר שלום אביחצירא המכונה הבבא מאיר זצ"ל- נולד י' בטבת ה'תרע"ו (1916) במחוז תאפילית שבמרוקו כבן בכור. כשהיה כבן שבע שנים בלבד אביו היה מעירו לאמירת תיקון חצות. בגיל 25 שנים בלבד הוסמך לרבנות. בשנת ה'תש"ה (1944) החל לשמש כרבה של העיר תידלת שבמרוקו ולאחר מכן שימש ראש ישיבת תומכי תמימים של חב"ד בעיר. בשנת ה'תשי"ג (1953) מונה לרבה של העיר ארפוד. **מקובל ובעל מופת.** בשנת ה'תשכ"ה (1964) עלה לארץ והתיישב באשדוד. נפטר עוד בחיי אביו (אולם אביו לא האריך ימים ונפטר בתוך שנת האבל על פטירת בנו). ידוע בענוותנותו ובצניעותו הרבה. לאחר שעלה לארץ התגורר בדירה קטנה ברח' הרב קוק. **בעל רוח-הקודש.** כל חייו שמר על פיו ועל עיניו מכל משמר לבל יראה דברים אסורים ולבל ידבר או ישמע דברים שאינם ראויים. נפטר ב- י"ז בניסן ה'תשמ"ג (1983). חי כ-67 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: הרב הצדיק המקובל רבי ישראל המכונה ה'בבא סאלי'. **אמו:** הרבנית פרחא. **אשתו:** הרבנית מזל. **בניו האדמור"ים ומקובלים:** ר' אלעזר מבאר-שבע, ר' דוד חי מנהריה (לשעבר רבה הראשי של נהריה), ר' רפאל מאשדוד, ר' יקותיאל מאשדוד. ר' ישועה ורחמים מאשדוד. **בנותיו:** מרת אסתר (נישאה לר' אליהו איטח מירושלים), מרת זהרי (נישאה לר' חיים פינטו- רבה של אשדוד וקריית מלאכי), מרת יוכבד (נישאה לר' יעקב אביחצירא מרמלה), מרת שולה סוליקה (נישאה לר' עמינדב מכלוף קריספין, רבה של קריית ביאליק), מרת מרגלית (נישאה לר' יוסף טולדאנו, רבה של גבעת זאב).

מסופר על אחד מחובשי בית המדרש בישיבת "פורת יוסף" שלא בא בברית הנישואין, מאחר והרופאים פסקו בימי בחרותו, שהוא אינו יכול להביא ילדים לעולם, ולכן החליט להשקיע את כל זמנו בלימוד תורה בלבד. גם כשהוצעו לו שידוכין, נאלץ לדחותם על הסף, בחשפו את העובדות המצערות מפי הרופאים, שחרצו את גורלו לחיי בדידות.

ראש הישיבה, הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל, שהעריך את התלמיד, ביקש לשולחו לר' מאיר. כשהגיע והחל לגולל את סיפורו, הבבא מאיר קטע את סיפורו באחת וברכזו שבעז"ה בקרוב יבוא בברית הנישואין ויזכה לראות בנים ובנות. הבחור, מרוב הלם עזב את הבית ונסע לישיבה ונכנס וסיפר לר' יהודה צדקה, כי הובטח בישיעה מהצדיק.

הרב, למחרת השכם בבוקר, זימן את נהגו וירד בעצמו לאשדוד. שמח הבבא מאיר באורחו הדגול וכבדו כערכו הרם. הרב צדקה לא השתהה וניגש לעצם העניין שלשמו הגיע: "הרב הבטיח אתמול בנים ובנות לבחור פלוני הלומד בישיבתי, הלה לא נישא, מחמת שאינו יכול להביא ילדים. הרופאים הגדולים ביותר ראו את הממצאים וסמכו את ידיהם על העובדה המצערת. חוששני, שהבחור לא הספיק לספר לך את כל הסיפור".

הבבא מאיר קטע את הרב באומרו: "היו לו ילדים". לאחר זמן קצר הבחור התחתן. **בביתו של אדם זה, יש עשרה ילדים אשר נולדו לו. יש לו גם תיק שלם של מסמכים רפואיים הקובעים ברורות, שהוא אינו יכול להיות אבא.** כשנשאל כיצד מגיעים לדרגות שבהם העפיל לרום המעלה, והקב"ה מקיים את דבריו, הצביע על עינו ואמר "עין", ולאחר מכן הצביע על הפה ואמר "פה"- ואז אמר "צדיק". דהיינו, כאשר שומרים על העיניים, ועל הפה, אזי האדם עולה לרום המעלה לדרגת צדיק, והקב"ה מקיים את דבריו.

לפני מספר שנים הגיעו אדם אל ה'בבא מאיר', ר' מאיר אבוחצירא זצ"ל ושטח לפניו בצער את צרתו. הוא נשוי כבר 14 שנה ולא זכה להיפקד בילדים. "כבוד הרב, האם יש דבר שאוכל לעשות

כדי לזכות בפרי בטן?", הוא התחנן בפניו. ה'בבא מאיר' ענה ואמר לו: "תתחיל ללמוד על מידת הענווה ולעבוד עליה וב"ה תזכה בבן זכר". האיש שמע את הדברים והתפלא עד מאוד: "שאני אלמד את מידת הענווה ואעבוד עליה? וכי אני גאוותן?! מתנהג אני לאשתי ולכל אדם בצורה יפה ורגילה, ומדוע צריך אני לעבוד על הגאווה?!", כך תממה על בקשת הרב, אך מכיוון שהצדיק אמר אז גם כאשר הדברים נראים לא מובנים יש לקיימם מכיוון שהוא רואה ומבין הרבה יותר מאיתנו. מאותו היום הוא התחיל ללמוד בספרים על מידת הענווה וגנותה של הגאווה, ואף השתדל להתנהג במידה זו. והנה, לא עוברים כמה חודשים ובבית החולים מודיעים להם: "נס של ממש! אחרי 14 שנה אתם עומדים לחבוק בן!". – כמה גדולה היתה שמחתם ותדהמתם. והנה, ולאחר תשעה חודשים נולד להם בן זכר בריא ושלם בשעה טובה.

הגיע יום ברית המילה, וזכה הזוג שר' מאיר אבוחצירא זצוק"ל היה הסנדק בכבודו ובעצמו. בסיום הברית ניגש אבי הבן הטרי אל ה'בבא מאיר' בקומה כפופה ושאלו: "כבוד הרב הצדיק אנחנו אסירי תודה לך, רק במחילה מכבוד הרב, יש לי שאלה קטנה: מדוע הרב ביקש ממני לפני תשעה חודשים לעבוד על מידת הענווה כתנאי לזכייתי בבן זכר, הרי אינני גאוותן ושחצן בחיי היום יום, אם כן, מה ראה הרב לבקש ממני בקשה שכזאת?". הביט בו הצדיק ואמר לו: "אומנם, יכול להיות שבאמת אינך גאוותן כלל וכלל ומתנהג אתה כאחד האדם, אך אומר דוד המלך בתהילים: "שבשפלנו זכר לנו", כשאדם משפיל את עצמו, אז הקב"ה זוכרו ומתמלא עליו ברחמים, ואז – הוא זוכה ל: "שבשפלנו (בן) זכר לנו" לבן זכר!". וכך היה רבינו אומר לחשוכי בנים שאם ירצו לזכות לזרע של קיימא ינהגו בשפלות וענווה, ורמז את זה במה שכתוב "שבשפלנו זכר לנו"...", אם תהיה ענווה אז בן זכר לנו.

פעם ביקר אחד מגדולי ראשי הישיבות בירושלים את רבינו וביקש ממנו עצה טובה לתלמידיו איך להתעלות ביראת שמים אמיתית. השיבו הרב: "העצה הבדוקה היא: לשמור על העיניים ועל הלשון". והוסיף: "אני מבטיח שמי שמצליח בעבודה זו, יגיע למדרגת נפלאות בעבודת ה'!".

מסופר על בחור שהיה רחוק מדרך תורה ומצוות, ששבועיים לפני חתונתו התעוותו פניו. הוא רץ מיד לרופא לפני שתדע המשודכת. הרופא יעץ לו לנסוע לשוויץ למעינות מרפא, שהם מסוגלים לסדר את עיוות הפנים. הבחור סידר את כל הסידורים הטכניים ובהקדם האפשרי טס לשוויץ, משם נסע לאותם מעיינות מרפא בתקווה ובאמונה שלאחר שהייה באותם מים יעלה מזור למכתו.

לאחר שהיה ושכשוך במים לפי הוראת הרופא, הסתכל בראי לראות אם יש שיפור בצורת פניו. לאכזבתו ראה שפניו נשארו מעוותות. תוך כדי כך פגש שם אדם שומר תורה ומצוות, שגם הגיע למעינות המרפא. לאחר שיחה קצרה ביניהם הוא סיפר שהגיע מפני שהתעוותו פניו. האיש יעץ לו לנסוע חזרה לארץ ישראל ומשם לרבינו. הוא סיפר שבברכותיו הרבה אנשים נושעו. הבחור שהיה בלחץ של חתונה ודאגה מפני עתידו ולאחר שראה את מצבו החליט שהוא לא יפסיד אם יתברך מפי הצדיק. מיועדנו חזר לארץ ישראל במטוס ומשם נסע עם מונית לעבר העיר אשדוד.

הוא בירר היכן מעונו של הצדיק והגיע לביתו, הוא ביקש מנהג המונית שימתין לו עד שיחזור מהרב, כמובן, עבור תשלום נאות. בעל המונית הסכים והמתין לו. בדאגה ובפחד נכנס לצדיק. בהכנסו לרב, עוד בטרם שפתח את פיו לספר שהינו חתן, ומה שאירע עימו, הרב אמר לו: "שיהיה לך במזל טוב". הוא ניסה לספר לרב, אך הרב חזר ואמר לו: "שיהיה לך במזל טוב". הוא יצא בפחי נפש, ובדרכו אף פלט מילים מסויימות על חכמי התורה.

כשיצא החוצה למונית שהמתנה לו, ביקש להכנס, אך להפתעתו מנע ממנו הנהג להכנס בטענה שבחור מסויים הזמינו והוא ממתין לו. הוא אמר לנהג שהוא המזמין, אך הנהג אמר לו שהוא הסיע אדם עם פנים מעוותות, והוא עם פנים בריאות. הבחור נדהם ומיד הסתכל בראי של המונית וראה לתדהמתו שפניו הבריאו. מיועדנו הבין שבעצם זה שהרב אמר לו: "שיהיה לך במזל טוב", באותו רגע הוא הבריא, וראה בעיניו צדיק מדורות קודמים בעל רוח-הקודש באמת אשר ידע שהוא עומד לפני חתונה. מיד חש בושה בזה שפלט מספר מילים לא טובות על הרב שלא הכירו מעולם. במעשה זה, גרם לאותו בחור לחשוב מחדש על דרכו. מיד הוא נכנס לרב בשנית להתנצל ולהודות לרב על ברכתו.

פעם נסע רבינו מנתיבות לאשדוד בטקסי. בדרך הוא עבר אחרי משאית שהובילה שתיה קלה. הרב ביקש מהנהג לעקוף את המשאית ולבקש מנהג המשאית שיעזור. נהג הטקסי התפלא על זה, אבל עשה כבקשת הרב. כאשר עצרה המשאית, הנהג יצא כועס. אמר לו רבינו: "אני מבקש ממך מאד פחית או בקבוק של שתייה, כי אני מאד צמא". נהג המשאית לא הסכים בשום אופן ואמר: "זו סחורה שאני צריך למסור ולא אפתח שום חבילה בשבילכם". חזר הרב לבקש ממנו בקבוק וטען בפניו שפשוט הוא הולך למות מצמא, והנהג לא הסכים. הרב אמר לו: "שמע, אני מוכן לשלם לך מחיר כל מה שיש במשאית, רק תמסור לי שתיה", והנהג התנגד מאד, עזבם והלך לו.

הרב הגיע לביתו ונהג הטקסי נסע בחזרה, והנה בדרכו רואה נהג הטקסי את המשאית הפוכה והנהג נהרג ל"ע. חזר נהג הטקסי לרבי מאיר זצ"ל לספר לו את אשר קרה, הוא חשב שהרב הקפיד על נהג המשאית בגלל שהוא לא נתן לו שתיה ולכן קרה מה שקרה. אמר לו רבי מאיר: "תדע שאני ראיתי את מלאך המוות רוקד מעל המשאית וידעתי את אשר יקרה לו. אם היה נותן פחית או בקבוק שתיה, אזי היה ניצל ממוות בזכות מצות גמילות חסד. לי לא היתה חסרה שום שתיה וגם מעולם לא טעמתי קוקה קולה, רק רציתי למצוא לו זכות להצלתו, וחבל, וכעת מיתתו כפרתו".

באחד הימים הגיע לביתו של רבינו בארפוד, שבמרוקו, יהודי פשוט. האיש היה תמים באופן מיוחד. הוא לא התמצא בהוויות העולם, והיה מאמין גדול בבורא העולם ובצדיקים. כאשר גמר בדעתו לעלות לארץ הקודש, בא להיפרד מהמרא-דאתרא. הוא ידע שיש מנהג לשבת בבית הרב ולבכות לפני שיוצאים לדרך ארוכה, וגם הוא חפץ לעשות כן, ובפרט שיש לו סיבה טובה לכך.

"בבא מאיר", ענה היהודי התמים, "אתה מכיר אותי היטב וידע שאין בי שום חוכמה, ואפילו צורת אות איני מכיר, ומעולם לא אחזתי בספר כדי לקרוא בו. עד היום התפרנסתי ממסחר פשוט עם הגויים, אבל מה יהיה אתי להבא?! הרי בארץ ישראל כולם מלומדים ואף אחד לא יסתכל על בור ועם הארץ כמוני, שאפילו לא יודע להבדיל בספר בין העמוד הראשון האחרון. ממה אתפרנס?! מה אעשה כל היום?! סיים האיש והמשיך לבכות.

רבי מאיר הביט באיש ואמר: "שמע, דווקא העובדה שאתה נבער מדעת ואינך בקי בכלום, תעמוד לימינך ותעזור לך להסתדר בארץ ישראל. אי ידיעתך לקרוא ולכתוב, תיתן לך פרנסה לכל ימי חיך!". האיש הפשוט נדהם לשמוע את דברי הרב, ולאחר שעיכל אותם, החל להתעודד. הוא הודה לרבי מאיר על ברכתו ויצא מלפניו בכריעה והשתחויה.

כאשר האיש עלה לארץ באונייה, היה שליו ושמת. הוא חיך ואמר לסובבים אותו: "אין לי מה לדאוג, הצדיק הבטיח לי פרנסה לכל החיים. למרות שאני טיפש גמור ואיני יודע כלום, אתפרנס בכבוד כל ימי!". האנשים שמעו את דבריו התמוהים, ונדו בראשם בחמלה. האיש הגיע לארץ והתיישב בכפר אתא שנמצא בין חיפה לעכו. בנוי שהיו חכמים ומשכילים הלכו ללמוד במוסדות אקדמיים. לאחר מכן יצאו לעבוד ועשו חיל. אחד מהם החל לעבוד ברפא"ל - הרשות לפיתוח אמצעי לחימה והתחבב על אחד מבכירי המנדסי הטילים, שמינה אותו להיות עוזרו האישי.

יום אחד המהנדס סיפר לעוזרו על בעיה מטרידה שהתעוררה בעבודתם: מדי יום נערמים הררי ניירת של תוכניות טילים סודיות ביותר, שרטוטי טיוטות של אמצעי לחימה סודיים נוספים, שאין בהם צורך ואין מי שיבערם. הארונות בחדרי המהנדסים מלאים וגדושים, אך ידיהם מלאות עבודה, ואין להם זמן לעסוק בביעור התוכניות. העוזר הציע את עצמו, אבל המהנדס הבהיר לו שהוא אינו רשאי להציץ בתוכניות הכה סודיות. ואז הציע העוזר: "לדעתי כדאי להביא אדם שאינו יודע קרוא וכתוב ולמנותו לתפקיד". המהנדס המלומד תמה: "האם יש בארץ אנשים שאינם יודעים לקרוא ולכתוב?!" - "יש אדם כזה בישראל", הכריז העוזר, "אבא שלי!". המהנדס נדהם. איך יתכן שאדם נבער לגמרי הינו אביו של בחור כה משכיל?!

הוא העביר את הרעיון למנהלי המפעל והם שמעו אותו בעניין. אנשי הביטחון של רפא"ל קיבלו את שמו של האיש, והחלו להתחקות אחריו כדי לוודא שאין לו קשר עם גורמים עוינים. כאשר הגיעו לביתו בכפר אתא מצאו אותו יושב באפס מעשה במרפסתו. הם דיברו עמו וראו שהוא אדם פשוט ותמים בתכלית. **כאשר נתנו בידו עיתון לקרוא החזיק אותו ברוחב, וכאשר שאלו אותו כיצד הוא מתפלל, הסביר כי אינו משתמש בסידור ותפילותיו שגורות בפיו מאז ילדותו.**

ראו החוקרים כי האיש מתאים למשימה, והוא הוזמן להיות משמיד התוכניות הסודיות של מכוני רפא"ל. הוא קיבל חדר מיוחד, שבו ישב מבוקר עד ערב, קרע את הטעון קריעה ושרף את הטעון שריפה. בסוף החודש קיבל משכורת נאה, ולא היה מאושר ממנו. לאחר שלושים שנות עבודה, הגיע זמנו לפרוש לגמלאות. הוא קיבל פיצויי פרישה הוגנים ונשלח לביתו. האיש בא לפני ר' דוד חי אביחצירא, בנו של רבי מאיר זצ"ל, וקבל בפניו בדמעות: "אביכם הקדוש הבטיח לי פרנסה לכל ימי חיי, ואילו כעת שלחו אותי מעבודתי. איך ייתכן?!". רבי דוד חי הבטיח שברכת אביו תקיים במלואה. ואכן, לא ארכו הימים ומנהלי העבודה ברפא"ל ביקשו ממנו שישבו לעבודתו, למרות גילו המבוגר, מפני שלא הצליחו למצוא מישהו שימלא את מקומו.

העיד בנו של הרב כי האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא היה עושה את דרכו פעם בשבוע מהעיר נהריה, שברבנותה התמנה לכהן בפקודת סבו הבבא סאלי, לבית אביו ר' מאיר הקדוש. "בהיכנסי אל החדר, היה מו"ר אבי מעיף בי מבט אחד ומוריד את העיניים. לאחר מכן, היה אומר לי מעצמו כל המאורעות שהתרחשו אצלי בשבוע החולף".

האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא סיפר: באחד הימים, נכנס איש משרי הממשלה הבולטים למו"ר סבא 'הבבא סאלי', שביקש להיוועץ עם הסבא קדישא על אודות עניין גדול שנוגע לכלל ישראל. "כבוד הרב", אמר לאט ובחדרה, "מגדת עתידות, שהלכתי אליה אמרה לי שהיא רואה...". טרם כילה דבריו, ה'בבא סאלי' קטע אותו בצעקות: 'יבוא עליה, בטל ומבוטל, בטל ומבוטל, יבוא עליה'. השר היה נבוך 'אבל כבוד הרב, המגדת עתידות אמרה...'. ומרן ה'בבא סאלי' מוסיף לצעוק: 'יבוא עליה, בטל ומבוטל!'.

לאחר שהתעקש השר, הבבא סאלי אמר לו: 'בני רבי מאיר מתגורר באשדוד, יד ושם לו בעניינים שכאלו, גם הוא מבין בעתידות. סע אליו וספר לו את סיפורך'. השר מיהר לאשדוד לפגוש ברב מבין העתידות. שעה שניגש אל רבינו לספר על ביקורו אצל מגדת העתידות, רבי מאיר אינו מניח לו לסיים את דבריו וקוטע אותו בצעקות: 'יבוא עליה, בטל ומבוטל, בטל ומבוטל, יבוא עליה'. "השר נרעש: 'הייתי היום אצל אביו בנתיבות ואף הוא אמר כך. יגיד לי כבוד הרב, מי יודע את העתיד – אתם הרבנים או היא, מגדת העתידות שמעולם לא טעתה?'. רבינו חיך ואמר: "מגדת עתידות יודעת מה עתיד לקרות אבל הצדיקים קובעים את שעתיד לקרות".

פעם אחת רבינו שב מהמקווה בשבת בבוקר כאשר בנו הקטן מתלווה עימו. רבינו הבחין באחד השכנים בשם אהרון, המסתתר מאחורי העץ בעברו השני של הכביש. פנה רבנו לבנו ואמר: "אהרון זה, מחכה שאעבור מבלי שאבחין בו, כדי שיוכל לנסוע בעיצומו של היום הקדוש לים. גש נא אליו ואמור לו בשמי ששבת היום!". הילד ניגש לשכן ומסר לו את הדברים כלשונם. משנכנס רבינו לביתו, האיש סבר שעתה יכול לשוב ולעשות ככל העולה על רוחו, אלא שגם מחשבה זו לא נעלמה מעיני רבינו. רק נשמע קול התנעת הרכב והרב זינק מחדר המדרגות של ביתו. את אצבעו הניף לאות עצירה כשהוא קורא לעבר הנהג: "יידום אהרון!". רכבו של השכן אהרון נדם באותה שנייה! עד צאת השבת נותר הרכב עומד במרכזו של הכביש והאיש ניצב לידו ללא יכולת לעשות מאומה. רק במוצאי שבת קודש הרכב 'שב לחיים' וניתן היה להתניעו, כאילו דבר לא התרחש.

מסופר על אדם, שבעודו בן מספר חודשים אובחן ע"י הרופאים כמי שלוקה במחלת 'צליאק' (מדובר במחלה אוטואימונית המתבטאת בעקבות אכילת גלוטן - חלבון המצוי בחיטה, שעורה, שיפון ושיבולת שועל. אכילת הגלוטן פוגעת ברקמת המעי הדק). הרופאים הזהירו את הוריו שלא יתנו לו לאכול מאכל המכיל חיטה. כשלוש שנים הילד התענה במגבלות ואיסורים, כשהוריו מותשים כליל מחיפוש המזון המתאים עבורו. כשחשו כי כלו כל הקיצים, האב ובנו נסעו להתברך מפי רבינו. כאשר האב עמד לפני רבנו, פרץ בבכי וגולל באוזניו את כל הצרות והייסורים, איתם עליהם להתמודד. התבונן הרב ואמר: "פסח הרי מגיע. יאכל הילד אפיקומן, וה' יעזור לו ויהיה בריא". האב והבן יצאו מעודדים מדברי רבנו. הגיע ליל הסדר, נתנו לילד לאכול אפיקומן- ומאז הבריא כליל.

פעם ניגש אדם חולה לב לרבינו, וביקש שיברך אותו ברפואה שלימה. "היה זהיר במצוות ציצית", הרב ייעץ לו, "אמת, שגם אם ניתק אחד החוטים, הציצית עדיין כשרה, אבל מוטב, שתקפיד על החוטים כולם, שיהיו שלמים. שכן בציציות ישנם שלושים ושניים חוטים, כמניין 'לב'. כשהחוטים כראוי- אף הלב כשורה".

לפני מספר שנים בלונדון, בנו של אחד היהודים המתגוררים שם, נעלם כאילו בלעה אותו האדמה. בצר לו פנה למשטרה, אולם אף המשטרה המקומית למרות חיפושים קדחתניים לאתרו במשך זמן רב, לא הצליחה למוצאו. אחד משכניו ששמע על המקרה, הציע לו לגשת לר' מאיר. אולם מיועדנו לא הבין, כיצד רב המתגורר באשדוד יוכל להושיעו. בסיכומו של עניין, כשהבינו כי כלו כל הקצים, טסו לישראל והגיעו לאשדוד ופנו אל הרב מאיר. הרב הרהר קמעא, ולאחר מכן ביקש שביאו לו נייר חלק. הוא שאל את בן שיחו, אם נהירים לו שבילי לונדון, ונענה בחיוב.

לתדהמתם, לקח הרב עט, והחל לשרטט על הנייר מספר רחובות. הוא הראה לאב את המפה שלו, הסביר לו את האזור אותו צייר. לאחר שהאב אמר שהוא מכיר את האזור, הוסיף ר' מאיר ציור של בניין, בפינת אחד הרחובות, ואמר לאב: "בבניין זה נמצא בנך".

הרב המשיך והוסיף: "בניין זה שייך לכנסיה, ואני רואה שם את הבן האובד שלך!". האב הנדהם מהגילוי המפתיע, התקשר מיד למשפחתו בלונדון, שיבררו את העניין. לאחר זמן קצר, נודע, שהבן אכן נמצא שם זה מספר שבועות.

כשנשאל הרב, כיצד הוא יכול להביט ולראות עד קצה העולם ואף מקומות, שמעולם לא היה להם הסביר, כי אדם השומר על עיניו, הקב"ה מאפשר לו לראות באמצעות האור הגנוז מקצה העולם ועד סופו.

שני אברכים נהגו לנסוע לעיתים קרובות להקביל את פני האדמו"ר רבי מאיר אביחצירא, פעם בנוסעם לאשדוד לביתו של הצדיק, ישבה למולם במונית אשה בלבוש לא צנוע, השניים השתדלו ככל יכולתם במשך כל זמן הנסיעה לא להיכשל בשום הסתכלות במראה האסור הניצב למול עיניהם, אך טרם הגיעם ליעדם נכשלו בשגגה בהביטם במראה האסור. שהגיעו אל הצדיק עם היכנסם לחדר עוד לפני

שהספיקו לדבר סובב רבי מאיר את פניו אל הקיר וסירב לומר להם שלום. השניים, שהיו רגילים לקבלת פנים חמה אצל רבי מאיר, נדהמו למראה עיניהם וניסו לשאול את הצדיק מה חרי אף הגדול הזה. "אם הנכם פוגמים את עיניכם במראות אסורים, כדאי יותר שתעסקו בלימוד התורה, מאשר תבואו אלי ותקלקלו את עיניכם בדרך", אמר לתדהמתם רבי מאיר, וכך המשיך הרב להרחיב את הדיבור בגודל חשיבות שמירת העיניים.

בהמשך השיחה סובב רבי מאיר את פניו ודיבר עימהם בשמחה כדרכו מאז ומתמיד. האברכים התחזקו מאד מהדברים וקיבלו על עצמם להשתדל יותר ויותר בזה בכל כחם, בפרט אחזם התפעלות עצומה, בראותם כיצד אותו צדיק מגודל קדושת עיניו, חש מיד בכל פגם של הסובבים אותו.

כשנשאל כיצד מגיעים לדרגות, שבהם העפיל לרום המעלה, והקב"ה מקיים את דבריו ויכול הוא לראות מקצה העולם ועד קצהו וחש הוא מיד בכל מעשיו של הסובבים אותו, הצביע על עינו ואמר "עין", ולאחר מכן הצביע על הפה ואמר "פה" - ואז אמר "צדיק". וכך הסביר את דבריו: "כאשר האדם שומר על עיניו, ושומר על פיו לבל ידבר לשון הרע, רכילויות, לבל ידבר בבית-הכנסת ונזהר בכל דיבור היוצא מפיו, אזי האדם מתעלה ומעפיל לרום המעלה ומגיע לדרגת צדיק והקב"ה מקיים את דבריו היות והצדיק גוזר והקב"ה מקיים והצדיק יכול לראות מקצה העולם ועד סופו".

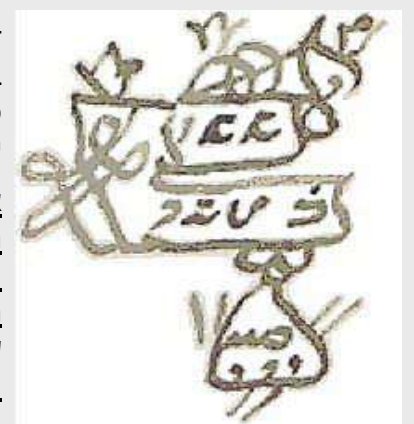

המקובל הרב ששון בכר משה זצ"ל - נולד בשנת ה'תקפ"ה (1825) באורג'וק שבבוסניה (אז בתחומי האימפריה העות'מאנית). רבינו מכונה פריסאדו. מילה זו היא מתוך שפת הלאדינו ופירושה יקר. משפחתו מיוחסת למרן הרב יוסף קארו מחבר ה'שולחן ערוך'. בשנת ה'תק"ץ (1830) כשהיה כבן חמש שנים משפחתו עלתה לארץ ישראל. הם גרו בעיר העתיקה בירושלים והסתופפו בחצירו של הראשון לציון חכם ישראל משה חזן. בירושלים למד בישיבת המקובלים 'בית א-ל' מיסודו של המקובל חכם שר שלום שרעבי. במשך כל השבוע היה נמצא בבית המדרש ורק בערב שבת חזר לביתו. למד אצל המקובל הרב וידאל קואינקה (מחשובי 'מדרש בית א-ל' ומראשי ישיבת 'חסד א-ל', מח"ס 'חוק חיים') ואצל המקובל הרב דוד חייט. בשיתוף פעולה עם אחיו, הרב אפרים (שימש כראש ישיבה ודיין בירושלים) הדפיסו בירושלים מספר ספרי קבלה של מקובלים שקדמו להם (הוציאו את ספרי רבינו האריז"ל: שער הכוונות, שער הגלגולים, עץ חיים, שער הפסוקים והליקוטים ועוד).

בשנת ה'תרמ"ב (1882), בגיל 57 התמנה כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל'. רבינו שימש חזן, קורא בתורה וכן מסר שיעורים לכל בני הישיבה. כאשר התפלל את תפילת העמידה היה עומד ללא תנועה כלל, פניו מאדימות כלפיד וכל כולו בסילוודין ודביקות בעילאין. לכן אנשים רבים הגיעו מרחוק רק כדי לראות את רבינו מתפלל. בנוסף, קולו היה נעים ביותר. שימש בתפקיד זה במשך עשרים אחת שנים עד יומו אחרון. במהלך שנים אלו נסע פעמים רבות כשד"ר לעיראק ולהודו כדי לגייס כספים לטובת הישיבה.

רבינו היה מבני העליה בעיר הקודש ירושלים. חסיד ומקובל. גדול בתורה ובמצוות. גאון אדיר בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלא. ספריו עשו לו שם בעולם הקבלה. כל הרוצה להחכים בפנימיות התורה חייב ללמוד בספר 'שמן ששון' כפירוש מקיף ויסודי. בספריו רואים את גודל בקיאותו בכל ספרי הקבלה ובש"ס. העמיק במיוחד בסידור הרש"ש, דלה פירושים נפלאים ופיענח דברים סתומים בספרו 'פתח עיניים'. הנהגתו היתה בפשטות ובענווה. **מעולם לא שינה את מקומו בבית א-ל. במקום שישב כשבא בתחילה, שם נשאר גם כשנבחר להיות ראש הישיבה.** נפטר בחוה"מ פסח, י"ח בניסן ה'תרס"ג (1903). חי כ-78 שנים. ציונו בהר-הזיתים בחלקת המגא'רים.

אביו: ר' משה (מחכמי ירושלים). **אחיו:** המקובל רבי אפרים, רבי סניור אהרון. **נשותיו:** אשתו הראשונה נפטרה בדמי ימיה. מרת בת שבע (זיווג שני). **מרבתי:** המקובלים הגאונים הרב חכם וידאל קואינקה, הרב חכם דוד חייט. **תלמיד-חבר:** המקובל הרב שמעון צבי הורוביץ. **מתלמידי:** המקובלים הגאונים הרב שלום הדאיה והרב משה עידאן מתוניסיה. **ילדיו:** ר' משה, ר' יוסף, ר' שלום ור' מיכאל. **מספריו:** **שמן ששון** - ארבעה כרכים ובהם פרשנות שמקיפה את רוב תורת רבינו האריז"ל, שער מאמרי התנא רשב"י הקדוש, מדרש קדמון 'כונן שמיים', סוד

החשמל למקובל מהר"י גיקטאליה **יפתח עיניים** - פירוש על סידור המקובל חכם שלום שרעבי.

כאשר ביקר בירושלים האדמו"ר הרב יחזקאל הלברשטאם (הרבי משיניווא, בנו של האדמו"ר ר' חיים מצאנז ה'דברי חיים' זיע"א), בשנת ה'תר"ל, הוא ביקר אצל כל גדולי ירושלים. כאשר ראה את הספר 'שמן ששון', הוא קרא בו ואז נחשף לגדולתו של רבינו שהיה גדול ובקי בכתבי רבינו האריז"ל. הוא חקר אודות רבינו. לאחר ששמע על גודל חסידותו וקדושתו, פנה לבקר אצל רבינו שהיה ראש בית-המדרש של חסידי 'בית א-ל'. הוא הגיע לסמטה בעיר העתיקה, מקום מגוריו של רבינו, והתפלא לראות שבתו דל וקטן.

הוא נקש בדלת. בני ביתו של רבינו אמרו לו כי הצדיק לא נמצא כעת, אבל הוא עתיד לחזור לביתו בכל רגע. הוא המתין בחוץ במשך כמה דקות עד שרבינו חזר. הוא התפלא לראות את רבינו חוזר לבד מהשוק ובידיו שני סלים מלאים פירות וירקות לכבוד שבת. "זה המקובל רבי ששון?", תמה לעצמו, "כל כך פשוט ועניו. בלי בגדי כבוד. בלי שמש שיבוא איתו ויקח את הסלים!". עתה הבין האדמו"ר רבי יחזקאל את מאמר רבותיו: **"כגודל האדם בתורה, כך ענוותנותו!"**.

כגודל גדלותו וקדושתו כן ענוותנותו. הרה"ג הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל סיפר: פעם אחת הרב 'שמן ששון' נכנס לישיבת 'בית א-ל' וראה את הרב המקובל ר' חיים שאול הכהן דווי' (השד"ה) ועמיתו המקובל הרב ניסים עני כשהיו צעירים ולמדו בצוותא. רבינו אמר להם: "אשריכם שזכיתם להבין את פנימיות דברי רבינו האריז"ל ואני עדיין לא זכיתי. מי יתן ואזכה גם אני". באותו הזמן רבינו כבר שימש כראש הישיבה כמה שנים.

המקובל האלוקי הרב עובדיה הדאיה זיע"א הביא סיפור על רבינו: ויהי בהיותנו לומדים בחברה אחת עם רבני המקובלים בישיבת 'פורת יוסף' היה ויכוח בין הרבנים בביאור דברי רבינו האריז"ל. אחד המקובלים אמר שאין לסמוך על הרב שמן ששון שלא עיין דיו ח"ו. ואני שאגתי על הרב הנ"ל והוכחתי אותו על אשר העיז לומר כדברים האלה. לא עבר ימים מועטים מתה עליו אשתו רח"ל, ואחריתו נפל בחולאים רעים, וגם בתו הנשואה מתה בחייו, וגם בנו מת צעיר לימים רח"ל. (מעובד מתוך 'דעה והשכל')

**אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים להשתמש
בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com**

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים